

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Тема волонтерства в українському подкастингу»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0610-2ж
спеціальності 061 журналістика
освітньої програми «Журналістика»

Лиховоз А. О.

Керівник: к. соц. ком., доц. *Любченко Ю. В.*

Рецензент: к. філол. н., доц. *Романюк Н. В.*

Запоріжжя 2024

ЗМІСТ

Реферат.....	3
Завдання.....	4
Вступ.....	6
Розділ 1. Подкасти про волонтерство: основні підходи до створення.....	8
1.1. Волонтерство як соціальна активність.....	8
1.2. Подкасти про волонтерство: формально-змістові характеристики.....	19
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проєкту.....	26
2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту.....	26
2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту	28
2.3. Формально-змістові характеристики проєкту.....	30
2.4. Особливості оформлення проєкту.....	32
2.5. Технічні і програмні засоби.....	33
2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо).....	34
Висновки.....	35
Список використаної літератури.....	37
Додаток А. Сценарій до подкасту.....	44
Додаток Б. Список матеріалів портфоліо.....	54
Додаток В. Наукові публікації, сертифікати.....	56
Декларація академічної доброчесності.....	57
Abstract.....	58

РЕФЕРАТ

Назва теми: «Тема волонтерства в українському подкастингу»

Обсяг основної частини роботи: 31 сторінка.

Кількість використаних джерел – 60.

Мета роботи – створити цикл подкастів про волонтерство під час війни на основі історій волонтерів Запорізької залізниці.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання**:

- 1) визначити та описати головні ознаки волонтерської діяльності, окреслити напрями волонтерства під час війни;
- 2) представити та проаналізувати основні характеристики подкастів про волонтерство;
- 3) створити цикл авторських подкастів на тему волонтерства.

Об'єкт дослідження – сучасні подкасти про українське волонтерство.

Предмет дослідження – підходи до висвітлення теми волонтерства під час війни у подкастах.

Формально-змістові характеристики проєкту. Творчий проєкт є циклом подкасту про волонтерство під час війни. Він складається з п'яти матеріалів, в яких зображено, крізь досвід волонтерів, надання різнобічної допомоги. Хронометраж випусків від 10 до 15 хвилин. У подкасті використовується формат сторітелінгу, кожен випуск – це історія волонтерок із Запорізької залізниці. Реалізований проєкт висвітлює соціальну активність під час війни та демонструє волонтерство як одну з найважливіших сфер діяльності.

Ключові слова: волонтер, волонтерство, соціальна робота, допомога, повномасштабне вторгнення, війна.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність 061 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

«17» травня 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТЦІ
Лиховоз Анастасії Олександрівні

1. Тема роботи - «Тема волонтерства в українському подкастингу» («The Volunteering Issue in Ukrainian Podcasting»), керівник роботи – Любченко Юлія Валеріївна, к. соц. ком., затверджені наказом ЗНУ від «08» грудня 2023 року № 2086-с.
2. Строк подання студентом роботи – 31 травня 2024 р.
3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: А. Алмашій, І. Андрощук, Т. Базиль, В. Вашкович, І. Гаврилюк.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) визначити та описати головні ознаки волонтерської діяльності, окреслити напрями волонтерства під час війни; 2) представити та проаналізувати основні характеристики подкастів про волонтерство; 3) створити цикл авторських подкастів на тему волонтерства.
5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав (дата і підпис)	Завдання прийняв (підпис)
Вступ	Любченко Ю. В., доц.	25.12.2023	
1 розділ	Любченко Ю. В., доц.	22.01.2024	
2 розділ	Любченко Ю. В., доц.	13.02.2024	
Висновки і додатки	Любченко Ю. В., доц.	03.05.2024	

6. Дата видачі завдання – 12 грудня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження.	23.12.23	Виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	22.01.24	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	13.02.24	Виконано
4	Доробити творчий проєкт, скласти його опис та обґрунтування.	23.03.24	Виконано
5	Сформулювати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	27.04.24	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу.	03.05.24	Виконано
7	Оформити всі додатки.	18.05.24	Виконано
8	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	25.05.24	Виконано
9	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	31.05.24	Виконано

Студент _____ А. О. Лиховоз

Керівник роботи _____ Ю. В. Любченко

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ М. В. Чабаненко

ВСТУП

В сучасній Україні волонтерство стало однією з провідних та необхідних діяльностей. Повномасштабне вторгнення прискорило розвиток волонтерства в Україні. Суспільство виявило згуртованість, оперативність, організованість для надання речей першої необхідності. Українці утворюють різні проекти, громадські організації, благодійні фонди, об'єднуються в межах свого місця роботи для того, щоб надати потрібну допомогу в певних обсягах. Наразі волонтери активно працюють в кожному регіоні країни, а також допомагають на загальнонаціональному рівні.

Волонтерство є ефективним способом для вирішення нагальних питань під час війни. Наразі волонтерська діяльність активно задовольняє потреби українців та вирішує соціальні проблеми. Щоденна робота волонтерів направлена на забезпечення комфорту тих, хто цього потребує. Оскільки ця діяльність популярна в суспільстві, її відображено в сучасних подкастах. Також така діяльність є результативною для суспільства, тому тема кваліфікаційної роботи є *актуальною*.

Мета робити: створити цикл подкастів про волонтерство під час війни на основі історій волонтерів Запорізької залізниці.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі *завдання*:

- 1) визначити та описати головні ознаки волонтерської діяльності, окреслити напрями волонтерства під час війни;
- 2) представити та проаналізувати основні характеристики подкастів про волонтерство;
- 3) створити цикл авторських подкастів на тему волонтерства.

Об'єктом дослідження є сучасні подкасти про українське волонтерство.

Предметом дослідження є підходи до висвітлення теми волонтерства під час війни у подкастах.

Апробація. Основні положення і результати дослідження були представлені та апробовані у наукових тезах «Тема волонтерства в українських

радіопроєктах» на Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційний спротив ворожим наративам засобами мікромедіа в умовах російсько-української війни» (27-28 листопада 2023 року в Запорізькому національному університеті, м. Запоріжжя).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та трьох додатків. Обсяг основної роботи – 31 сторінка. Список використаної літератури включає 60 найменувань (викладених на семи сторінках).

РОЗДІЛ 1

ПОДКАСТИ ПРО ВОЛОНТЕРСТВО: ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ

1.1. Волонтерство як соціальна активність

Волонтерська діяльність в Україні набула нової активності з початком повномасштабного вторгнення. Нова хвиля волонтерського руху позитивно вплинула на українців, адже була спрямована на допомогу вразливим категоріям населення. Воно орієнтоване на благоустрій громадян та країни, «волонтерство – унікальне явище, яке не знає кордонів і не залежить від рівня матеріального достатку. Як правило, періоди значного розвитку волонтерського руху припадають на часи загострення різних кризових ситуацій у суспільстві. Волонтерські організації оперативно реагують на потреби громадян, надаючи матеріальну, психологічну чи інформаційну допомогу» [9].

У сучасному українському суспільстві волонтерство є вкрай актуальним явищем, зумовленим воєнними діями на території нашої країни. Наразі в інформаційному просторі доволі часто зустрічається таке поняття, як волонетрство. Дослідниця О. Головка визначає волонтерство, як «своєрідний соціальний феномен, притаманний розвиненому суспільству» [15, с. 10]. На думку дослідниці В. Вашкович «волонтерство – це фундамент громадянського суспільства» [10, с. 40]. Зарубіжний дослідник К. Фарук визначає волонтерство як стійкий процес, який має різноманітні позитивні ефекти, а саме відповідальність, суспільна праця, лояльність, надання фінансової допомоги покращення соціального становища інших [56, с. 2450]. Це поняття є ключовим та важливим саме зараз, адже зумовлене запитом українського суспільства на таку активність, спрямовану на військових, ВПО, дітей, людей, що живуть на особливо небезпечних територіях тощо.

Виникнення волонтерства стало поштовхом до розвитку суспільства. Нова діяльність згодом стала перспективною та необхідною. Дослідниця Т. Слободян зазначає, що «в Україні волонтерство виникло на початку 90-х років минулого

століття, а офіційно було затверджено 10 грудня 2003 року. Хоча цей рух і розвивався дуже повільно, проте важка ситуація в країні все змінила. Люди почали згуртовуватися та привозити необхідні речі тим, хто без них не змогли б прожити» [43, с. 53].

В той час Україна почала брати участь в програмі «Ініціативи по роботі на добровільних засадах». У межах цієї програми був створений Центр волонтеріату «Добра Воля», який почав залучати волонтерів і спрямовувати їх у громадські організації. Також тоді відбувалось навчання представників волонтерських організацій. В той час було поставлено завдання залучити людей до роботи у службах соціального захисту [11]. Саме це посприяло початку волонтерського руху на території України. Волонтери працювали тривалий час з різними категоріями населення, вирішували проблеми суспільства.

В подальшому волонтерство набуло своєї популярності, яка зумовлена війною. Під час збройного конфлікту волонтерство є необхідним, адже зосереджено на першочерговій допомозі. На думку дослідника А. Полієнко до першого активного прояву волонтерської діяльності належать «події Революції Гідності та продовжився у зв'язку з анексією Кримського півострова та окупацією частини Донбасу» [33, с. 852].

Під час цих подій в Україні волонтерство стало необхідним. Дослідниця О. Баковецька зазначає «внаслідок Революції Гідності та війні на сході громадяни максимально мобілізували сили на допомогу учасникам революції та військовим у зоні АТО, пораненим, а також мирному населенню, яке постраждало через військовий конфлікт» [5, с. 37]. Також «у 2014–2015 роках волонтерський рух охопив територію всієї України. Окрім загальноукраїнських волонтерських проєктів, почали активно організовуватися волонтерські організації в усіх областях» [5, с. 39].

З часом, волонтерство почало покращуватись, була налагоджена співпраця між волонтерами, що вплинуло на створення різних організацій. Дослідниця О. Яновська вважає, що з 2014 року «здебільшого індивідуальні ініціативи з надання допомоги учасникам Революції Гідності (продовольство,

медикаменти, соціальна та медична допомога та ін.), з часом переросли в організовані об'єднання» [51, с. 81].

Такі події посприяли заснуванню багатьох організацій. Волонтерство почало набувати масовості, активно ширилось в країні. Було засновано організації, які спрямовували зусилля на підтримку населення та забезпечення військових. «З 2014 року було зареєстровано 82 волонтерські організації, серед яких найбільші – Благодійний фонд (БФ) «Повернись живим», «Армія SOS», «Народний проект», БФ «Миротворці України», громадська організація «Народний тил» та інші» [51, с. 81].

Дослідниця О. Головка вважає, що в той час відбувається «розвиток форм і напрямів волонтерської діяльності, якої досі в Україні не існувало, зокрема: армійського (допомога Збройним Силам України і Добровольчим батальйонам), пошукового (розшук загиблих і зниклих безвісти внаслідок військової агресії РФ проти України), допомога вимушеним переселенцям і біженцям із зони АТО і Криму» [15, с. 11]. Форми соціальної активності набули особливого значення для населення. Крім того, «волонтерські групи взяли на себе такі важливі державні інституційні функції, як забезпечення армії, вивезення з зони бойових дій поранених, їх лікування та забезпечення ліками, доглядом, організація вивезення мирних громадян із зони бойових дій та турбота про переселенців» [15, с. 16].

Волонтерство продовжувало розвиватись та укріплюватись в суспільстві. Дослідник Т. Яцюк зазначає: «вже у 2016–2017 рр., в державі функціонує велика кількість благодійних, волонтерських організацій, волонтерських рухів, громадських організацій, які мають єдині цілі та спрямованості щодо свого ефективного функціонування» [52, с. 86].

Дослідники О. Панькова та О. Касперович визначають дві хвилі українського волонтерства. Перша хвиля це 2014–2016 роки, друга почалась з 2022 року та продовжується зараз. В 2022 році волонтери були більш досвідченими, почали співпрацю з державними органами, закріпилось в

суспільстві, як основна діяльність, почалась міжнародна співпраця. Було змінено законодавство щодо соціального захисту та прав волонтерів.

Так само в соціальних мережах почалось просування такої діяльності. Це сприяло інформуванню населення щодо надання допомоги, вирішувало низку організаційних питань стосовно проблем постраждалих. Також соціальні мережі є потужним інструментом комунікації між волонтерами, що дає змогу допомогти людям в різних напрямках. [25, с. 116].

З 2022 року волонтерство розширило свої межі та мало більш удосконалений процес допомоги, до якого залучалось якомога більше осіб. На думку дослідниці А. Карнаух «основними формами волонтерської діяльності індивідуальних волонтерів стали: збір коштів і продуктів харчування для потреб армії, плетіння сіток для маскування; участь в евакуації населення; збір ліків для передової та госпіталів; збір теплих речей та продуктів першої необхідності для переселенців» [24, с. 198].

Волонтерство динамічно розвивається на всій території країни, зважаючи на потреби суспільства. Дослідниця А. Алмашій зазначає «із 24 лютого волонтерський рух в Україні набув величезних масштабів. Регіони, в яких не ведуться активні бойові дії, невинно працюють, забезпечуючи допомогу в різних напрямках. Серед основних є: підтримка ЗСУ, підтримка переселенців, підтримка людей, які потребують допомоги через різні обставини, підтримка госпіталів, психологічна підтримка та юридична підтримка» [1, с. 268].

Зараз волонтери створюють відповідний простір для надання допомоги. Намагаються ефективно задовольнити потреби інших, тому вони оперативно та ефективно діють. «В умовах воєнного стану статус волонтера набуває особливого та надважливого значення в напрямку перемоги України. Десятки тисяч людей в Україні стали волонтерами та роблять те, що потрібно саме зараз: сортують гуманітарку, допомагають тим, хто залишився без житла, їжі та ліків, донатять на Збройні сили України і т. д.» [1, с. 267].

Також науковиця акцентує увагу на дослідженні Zagoryi Foundation разом з агентством «Соціоінформ» щодо залученості населення до волонтерства. За

його результатами «найпопулярнішим способом допомоги залишається фінансова підтримка (76% благодійників). На другому місці безоплатна передача їжі, одягу, засобів гігієни (69%), і на третьому – безоплатне надання послуг чи здійснення робіт (45%)» [1, с. 267]. Так само розвитку українського волонтерства сприяють закордонні партнери, які в своїй країні допомагають українцям, а також надають допомогу безпосередньо Україні. Дослідниця Г. Б'янка виділяє саме Польщу як країну, де волонтери найбільше виявили активності: «волонтери діють з першого ж пункту пропуску Пшемисль та допомагають з безпечним перебуванням, працевлаштуванням, та надають всю необхідну допомогу людям» [8, с. 10].

Дослідниця Г. Стародубець акцентує увагу на допомозі українським громадянам в Німеччині «тисячі різного віку німців відгукнулися на заклики волонтерських організацій долучитися до роботи із супроводу українців: від зустрічі на вокзалах до розміщення у тимчасових житлах (власних оселях, гуртожитках, готелях тощо)» [44, с. 78].

На думку дослідниці У. Козар українцям активно допомагали у Канаді та Великій Британії. Зарубіжні волонтери створювали різні програми, які спрямовані на пошук житла, можливість працевлаштування, отримання фінансової допомоги, надання гуманітарної допомоги [26, с. 172]. Науковиця І. Андрощук зазначає, що Чехія надала різносторонню підтримку, організувала безкоштовні мовні курси, надання лікарських послуг, допомога дітям з влаштуванням до дитячого садка та школи, надання тимчасового житла, забезпечували їжею та засобами гігієни, надавало індивідуальні виплати впродовж певного терміну [3, с. 20-21]. Саме тому волонтерство так чи інакше торкнулося багатьох українців, адже більшість отримує допомогу на міжнародному рівні.

Наразі специфіка волонтерської діяльності формується на відповідних засадах, задекларованих в українському законодавстві. Закон України «Про волонтерську діяльність» визначає її, як «добровільну, соціально спрямовану, неприбуткову діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання

волонтерської допомоги» [34]. Також зазначено що «волонтерська діяльність ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, неприбутковості» [34].

До волонтерської діяльності залучаються люди, інтереси яких направлені на певну проблематику. В сучасній Україні волонтери працюють на користь вразливих категорій населення, направляють важливі ресурси. Дослідниця В. Вашкович зазначає, що «волонтер – це людина-доброволець, яка безоплатно допомагає людям, що потребують сторонньої допомоги» [10, с. 41]. На думку дослідниці О. Міхеєвої, «волонтери це зазвичай звичайні люди, які вкладають свої ресурси, час і талант для втілення відповідних проєктів та надання допомоги» [30, с. 92]. Американський дослідник М. Гілл визначає волонтерів як впливових добровольців з розвиненими моральними якостями, для соціальної взаємодії [57].

Також важливими є якості волонтерів, які зумовлюються певними мотивами. Саме вони спонукають до дії та об'єднують за певними соціальними інтересами. Дослідниця Ю. Волочій виділяє такі якості: «організованість, комунікативність, емпатійність, самовладання, активність, наполегливість, зосередженість, толерантність, прагнення безкорисливо допомогти» [12, с. 36]. Якості характеризують та описують вчинки волонтерів, адже закладають підстави до дій, допомагають волонтерам формувати свої практичні навички та в подальшому вдосконалювати їх. Волонтерство спрямоване на допомогу різним категоріям населення, для того, щоб задовольнити основні потреби. О. Міхеєва зазначає: «особа, яка займається волонтерською діяльністю поєднує загальнолюдські та громадські моральні якості, здійснює функції підтримки та соціального захисту громадян, виступає частиною самоорганізованої та самокерованої системи надання допомоги, виступає у ролі донора» [28, с. 92]. Саме завдяки ціннісній основі волонтерства, це явище має ефективність та результативність дій.

Основою волонтерства є альтруїзм, а до його компонентів відносять емпатію та співчуття. Наразі найбільш актуальними є ситуативний та моральний

альтруїзм, а також альтруїзм співпереживання. Альтруїсти – це люди, які готові допомогти іншим, незважаючи на власні інтереси, вони діють для суспільства. Альтруїстична поведінка виявляється в прагненні прийти на допомогу [2]. Альтруїзм націлений на поміч та підтримку різних категорій населення. Такі якості активно проявляються в поведінці волонтерів під час надання допомоги. На думку дослідниці Л. Калашникової, в альтруїстичній поведінці наявне відчуття відповідальності та безкорисливе прагнення допомогти, а також задоволення інтересів певної групи людей [23, с. 33]. Тому його прояви є результативними і відповідають головним принципам моралі. Така поведінка важлива у комунікації, адже дає змогу краще зрозуміти людину та її потреби. Також на думку дослідниці така поведінка впливає на «підвищення рівня комфортності та адаптивності особистості в соціальних спільнотах, почуття взаємної відповідальності, психологічна захищеність та підтримка» [23, с. 36]. Через це вибудовуються значні критерії в спілкуванні між волонтером та тим, кому потрібна допомога.

Оскільки комунікація у волонтерстві відіграє провідну роль, її аспекти та прояви – це основа допоміжних засобів. Дослідниця О. Шишкова визначає комунікацію «як важливий засіб взаємодії волонтера з клієнтами. Тому, що вербальна комунікація – це інструмент безпосередньо засобів розв'язання певного завдання, а експресивна комунікація стосується оцінок, самооцінок, емоційних зв'язків між членами групи та має соціально-емоційний відтінок. Інформація більше пов'язана з регуляцією власне діяльності» [48]. Через це комунікація має на меті взаємні домовленості та постійне спілкування за потребою. Саме тому комунікація має свої особливості, які пов'язані з наданням різноманітної допомоги.

Комунікація сприяє оперативній та більш продуктивній допомозі. Процес спілкування між волонтерами та тими, хто потребує допомоги, є значним для реалізації конкретної мети. На думку О. Проценко волонтерство пов'язано з системою відносин та культурою і представляє сукупність цінностей і норм. Має прояв у соціокультурному контексті, реалізовує потенціал. Створюють свої

стратегії щодо певного суб'єкта, які впливають на індивідуальне самовираження кожного з суб'єктів. Таким чином реалізуються моральні цінності [35]. Завдяки цьому волонтери розвивають комунікаційні навички, як з іншими волонтерами, так і з тими, хто потребує різної допомоги, для того, щоб надати її відповідним чином. Спілкування у волонтерстві відіграє провідну роль, адже сприяє активній допомозі, дозволяє краще дізнатися про потреби іншого.

Наступним важливим компонентом є емпатія, адже саме вона допомагає краще зрозуміти людину, це особливо важливо в складних умовах. Через емпатію виявляється повага до іншої людини. Одним з її проявів є активність та уважність до іншого. Вона дозволяє поставити себе на місце іншого та краще зрозуміти ситуацію. Емпатія сприяє довірливій розмові під час обговорення травматичного досвіду [58]. Саме так виявляється співчуття до інших, змога розділити переживання, з'являється потреба допомогти. Наразі емпатія є значним аспектом. Вона спрямована на чуйність та підтримку. Вимагає найбільш усвідомлених роздумів, а також передбачає значущість іншого [49].

Прояв емпатії – це одна з найголовніших якостей волонтера, адже пов'язана з комунікацією. Саме прояви емпатійності здатні створити комфортні умови для спілкування. Дослідниця В. Скиданович зазначає: «вміння волонтера правильно співпереживати та відчувати навколишній світ допомагає йому повністю відчувати потреби суспільства. Особистості з високим рівнем емпатійності стають рушійною силою для існуванні своєї нації» [40, с. 66]. Через це волонтери можуть надати відповідну підтримку, адже краще зрозуміли проблему та потреби людини. На думку дослідниці В. Сторож, «емпатія вважається необхідним чинником морального розвитку особистості, сприяє розвитку гуманних відносин, альтруїстичного стилю поведінки» [45, с. 114]. Тому для особистості волонтера – це одна з головних якостей.

У складних ситуаціях емпатичність доволі вагома, адже саме через цю здатність виявляється підтримка та відбувається більш легке спілкування стосовно складного досвіду. На це впливають такі переваги емпатії як: розширення сприйняття світу, розвиток альтруїзму, схильності до героїчних

вчинків, створення сприятливої атмосфери в професійному середовищі, мирне вирішення конфліктів. Також найбільш характерними формами емпатії є співчуття та співпереживання. Саме через переваги емпатії з'являється розуміння щодо впливу зовнішніх факторів на емоційний стан інших людей [49]. Тому емпатія та її якості мають прояв у волонтерстві, адже саме волонтери мають володіти цими чеснотами для ефективної реалізації своєї справи. Саме здатність відчувати іншого впливає на бажання допомогти, проявити увагу та закрити основні потреби людини.

Оскільки гуманізм покладено в основу волонтерства, то саме він є найбільш значущим та ефективним. Ідеї гуманізму наявні у волонтерстві, адже саме вони об'єднують однодумців під час складних ситуацій. На думку дослідниці А. Швель, «гуманізм покликаний заповнити той ціннісний вакуум, що утворився в суспільній свідомості в результаті глибоких і радикальних економічних, політичних і соціальних змін у нашій країні. Гуманізм – це світогляд, відповідно до якого найвищою цінністю буття є людина, її воля, розум, таланти» [47, с. 159]. Наразі загальнолюдські цінності переважають, мають вплив на емоції та дії волонтерів. Через це гуманістичні настрої поширені серед волонтерів та є підставою до дії.

Гуманність суттєво проявляється у вчинках та світоглядних позиціях. Наразі його прояви найбільш актуальні та активні в сучасному суспільстві. Дослідниця В. Сірко визначає саме гуманістичні цінності у волонтерстві, адже вони є одними з головних. «Основою волонтерської діяльності є добровільність та безкорисливість волонтерів, а також їх гуманістичні цінності в поєднанні активних зусиль, які покладаються на вирішення суспільних проблем» [39, с. 232]. Засади гуманізму є відповідними до якостей, які притаманні волонтерам. Тому гуманізм займає провідне місце у волонтерстві, його ідеї та принципи відображені у діях, які направлені на покращення стану іншого. Саме такі якості, як альтруїзм, емпатія та гуманізм – основні у волонтерстві. Їх ідеї та принципи є ключовими, на них базується волонтерство.

Волонтери вмотивовані, а тому їх мотивація заснована на особистих мотивах кожного. Мотивація створюється певним світоглядом, особистими якостями та певними ситуаціями. На думку дослідника О. Резніка, «основними мотивами залучення у волонтерську діяльність під час війни є патріотизм, співчуття (альтруїзм) та відчуття власної гідності. Почуття патріотизму спонукає людей допомагати своїй країні та співгромадянам, що є похідним від сильної національної ідентичності, яка перебуває під загрозою через ворожі дії» [38]. Такі мотиви є провідними, адже формують певні цінності в суспільстві. В сьогоденні вони обумовлюють готовність до дій у складних умовах. Особливість дій ґрунтується суспільно-корисними інтересами. Дослідник Я. Дикий зазначає: «провідною спонукою вчинку сучасного українського волонтерства безперечно є альтруїстичні мотиви та переконання, адже лише вони відповідають критеріям учинковості» [20, с. 347].

Цінності волонтерів теж пов'язані з якостями, тому що мають спільну взаємодію. Вони спираються на позитивний результат, що визначає їх користь. Дослідниця Н. Говоруха визначає такі волонтерські цінності: «активність, сталість, щирість, ініціатива, внутрішня мотивація, розуміння проблем і потреб інших і бажання допомогти і поліпшити ситуацію своїми діями» [14, с. 62]. Завдяки таким цінностям та якостям відбувається ефективна волонтерська діяльність. Тому вони є одним із головних аспектів для оптимальних дій.

Мотивація у волонтерстві дуже важлива, формує основні цілі та шляхи їх вирішення. Зарубіжний дослідник О. Донген визначає мотивацію, як довгострокову та ціннісну якість, яка функціонує з прагненням досягти очікуваного результату [54, с. 899]. Також мотивація має декілька видів, дослідниця Т. Базиль виділяє такі види волонтерської мотивації: суспільна користь, загальна активність, спілкування, творча активність, статус особистості та її престиж, підтримка життєзабезпечення, мотиви власного комфорту та безпека [4, с. 8]. Ці види мотивації зумовлюють процес волонтерства, впливають на його ініціативність та результативність.

Також важливою є соціальна підтримка від певної групи, зворотній зв'язок, реакція на дії. Власна компетентність, коли людина відчуває, що може бути корисною у виконанні певних завдань. Мотивація формує цілі, досягнення яких дає змогу концентруватись на її виконанні. Тримає увагу на певному проблемному питанні [37]. Тому така мотивація у волонтерстві є суттєвою та поширеною, адже є змога надати більше допомоги, виконати більше запитів. Саме користь суспільству об'єднує однодумців, які працюють на спільну мету. Зараз волонтери виконують суспільно важливу місію, мотивація яскравий показник такої значущості. Відповідальність теж є одним з факторів мотивації, вона спонукає до будь-якої активності та зацікавленості. Усвідомлення мети, прагнення до результату основні в мотивації, вони зумовлюють діяльність особистості. Так само це впливає на об'єднання людей, так виникає групова мотивація, яка має спільну мету та методи її досягнення [19]. Саме групова мотивація найбільш поширена, вона сприяє розвитку волонтерства, дає змогу надати допомогу більшості людей.

У волонтерстві впливовим є зовнішній фактор, особливо небезпечний, що теж мотивує до активного вирішення поточних соціальних питань. У такий період волонтерські якості мають найбільший прояв. Англійська дослідниця Б. Фадель зазначає, що складнощі формують стале волонтерство, як основу розвиненого суспільства, що пов'язані з характеристиками людини [53, с. 4]. Тому суспільство в непростих обставинах найбільш схильне об'єднуватися для вирішення проблем. В Україні це займає провідну позицію, адже спостерігається впродовж різних періодів. Дослідник П. Горінов зазначає: «протягом різних історичних етапів становлення та розвитку України спостерігаються потужні сплески самоорганізації суспільства, які спрямовуються на те, щоб захищати національні цінності та ідеї державності» [17, с. 58].

Волонтерство завжди потрібне, тому воно універсальне. Його напрями направлені на різні соціальні групи. Дослідниця О. Проценко зазначає «оскільки волонтерство доволі часто актуалізується в умовах соціальних та політичних криз, трансформацій, стихійних лих, можна говорити про адаптаційно-

інноваційний потенціал волонтерів» [35]. Через це волонтерство розширюється, має більше можливостей, а також підлаштовується під певний період часу. Також це дає змогу концентруватись на конкретній проблемі та мати відповідні навички, які адаптовані до певних обставин.

Мета допомогти формує план дії в різних умовах, що говорить про розвиток діяльності. Дослідниця Н. Кордонець зазначає: «основне завдання волонтерської діяльності розвиток громадянської активності особистості. Волонтери відіграють велику роль у вирішенні соціально-значущих проблем» [27, с. 134]. Також важливими є навички самого волонтера, що впливає на його дії. Основними навичками, які спостерігаються у волонтера, як в особистості є: самовідданість, сумлінність, об'єднання в команду, здатність чітко визначати обов'язки, лідерство. Вони впливають на продуктивність. Володіння такими якостями, дає змогу швидко вирішувати питання, злагоджено працювати в команді [60].

Отже, в Україні волонтерство має свій розвиток та постійно вдосконалюється. Його найбільш активні прояви простежуються в конфліктних ситуаціях. Воно демонструє активність, наполегливість та значущість допомоги під час війни. Цінності волонтерства просувають його ідеї та популяризують його важливість. Затребуваність волонтерства зараз зумовлена необхідністю для суспільства. Волонтери прагнуть забезпечити основні та базові потреби тих, кому потрібна допомога.

1.2. Подкасти про волонтерство: формально-змістові характеристики

Волонтерство стало частиною життя багатьох українців, тому ця тема викликає суспільний інтерес і знайшла своє відображення у медіа. ЗМІ почали більш активно висвітлювати волонтерство в контексті війни, створювати різні за жанром подкасти, присвячені волонтерам. На думку науковиці П. Дворянин, «ЗМІ України в умовах російсько-української війни висвітлюють різнобічну волонтерську діяльність як окремих громадських активістів, так і цілих

організацій» [19, с. 22]. Це зумовлюється тим, що тема волонтерства є соціально важливою та значущою для аудиторії.

Повномасштабне вторгнення вплинуло на тематичне наповнення українських подкастів. Більшість присвячено темам, які пов'язані з війною, однією з таких тем є волонтерство, яке розглядається саме в контексті війни. В сучасному медіапросторі подкасти спрямовані на актуальну тематику, яка буде цікавою та корисною для аудиторії. Дослідниця Г. Скуртул зазначає: «гаряча фаза війни потребувала швидкої реакції з боку ЗМІ і вдалим для цього виявилася наративна природа подкастів, яка дає слухачам уявлення про воєнні реалії не в статистиці, а в розгорнутих людських історіях. Автори подкастів, апелюючи до особистих досвідів героїв, забезпечують (крім інформаційної і просвітницької) потужну терапевтичну функцію аудіоконтенту» [42].

Для поширення подкастів використовуються соціальні мережі та сучасні платформи для аудіоконтенту. Через таку масовість подкасти розширюють теми, а їх автори орієнтуються на потреби аудиторії. На думку дослідниці Ю. Любченко такий контент є прийнятним, а також «подкасти стали тією формою, яка є максимально зручною для користувача: вона не вимагає уваги для перегляду, не встановлює часові обмеження і пропонує широкий вибір тем, з яких користувачу легко створити власний плей-лист» [28, с.47].

Наразі інтернет-платформи мають чимало подкастів про волонтерство. Автори можуть відслідковувати інтереси суспільства та створювати потрібний аудіопродукт. Через це подкастинг має тематичну різноманітність. На думку дослідниці І. Гаврилук, «тематичний діапазон, запропонований інтернет-медіа в подкастах, доволі широкий. Особливо це стосується видань, розрахованих на широкі аудиторні групи» [13, с. 77]. Подкастингові платформи пропонують значущі теми, які зараз на часі. Дослідниця А. Науменко визначає, що такі платформи, як «Радіо НВ», «Громадське радіо», «Urban Space Radio», «Радіо Свобода» пропонують аудиторії суспільно-політичну тематику, соціальну, тему медицини та психології [31, с. 101]. Також такий попит на подкасти серед аудиторії зумовлено корисними темами. Тому подкасти є популярними, на

думку дослідника П. Мірошниченко для слухачів подкасту важливим є «актуальність і цікавість, подекуди ексклюзивність, інформації, поданої в ньому, та технічну доступність [29, с. 111].

Зміни в подкастингу зумовлені суспільним інтересом та потребою до певних тем. Дослідник О. Гоцур визначає, що після початку повномасштабного вторгнення відбулась «переорієнтація на проблеми, які постали внаслідок війни, зокрема, розруха, знищення культурних та історичних цінностей, інфраструктури, геноциду українського народу, біженці, благодійність, спорт і пісенний патріотизм, проблема російськомовності» [18, с. 43].

Створюються подкасти про життя військових, що зараз теж є актуальним. Такі подкасти, як «Прийом» від «The Village», «Подкаст на ротації» від «Радіо Сковорода», «Музиканти і війна» від Суспільного, авторський проект парамедикині Ірини Цибух «Щоденник подкаст Чеки» висвітлюють події на фронті, розповідають про потреби військових та їх стан. Також ці подкасти висвітлюють волонтерський аспект, питання гуманітарної допомоги, збору коштів на ЗСУ та евакуацію поранених [32].

Так само автори подкастів створюють матеріали про волонтерство, платформа «Радіо Сковорода» пропонує аудиторії подкаст «Фактори стійкості» у формі інтерв'ю з волонтерами, де обговорюються питання допомоги військовим та онкохворим дітям. Авторський подкаст від Анастасії Хлібник знайомить суспільство з активістами, які забезпечують військових необхідними речами. Подкаст «Вільні» від «Суспільного», з ведучою Людмилою Тягнирядно висвітлює евакуацію з небезпечних територій, допомогу на деокупованих територіях, також спілкуються з представниками благодійних фондів [6].

Подкасти про волонтерство наповнені чуттєвими історіями самого волонтера, а також тих, кому була надана допомога. Такі подкасти ліричні, адже доповідають про складні ситуації. Також дослідник В. Гончарук вважає, що подкасти повідомляють про «корисні громадські ініціативи під час війни» [16, с.43]. На думку дослідниці Г. Скуртул, «особливості драматургії сюжетів подкасту, специфіка монтажу епізодів мають на меті викликати певні

емоції у слухача, занурити його в історію сьогодення, що призводить до співпереживання та рефлексії-осмислення почутого» [41, с. 54]. В цьому полягає особливість цих подкастів, адже вони мають життєвість, яка зараз відгукується багатьом українцям.

Тема волонтерства специфічна тим, що виявляється через близькість її до аудиторії та відкритість обговорення особистих історій. Автор намагаються зацікавити аудиторію своєчасністю тем, вагомими вчинками, мотивацією людей, які хочуть допомагати іншим. На думку дослідниці Г. Царик, жанр подкасту «емпатійний: атмосфера викликає нелінгвістичний шлейф (співпереживання, аналогії, роуміння, перевтілення, когніцію)» [46, с. 70]. Саме це наповнює подкасти, робить опис сучасності через розповіді героїв. Також на думку Г. Царик подкаст має інновацію з плином часу, має монологічну та діалогічну форму та серійні історії. За змістом може бути публіцистичним, реалістичним, військовим [46, с. 71].

Подкасти мають наративний характер, тому що присутні розповіді героїв програм. Така форма детально розкриває сутність волонтерства під час війни. «У таких аудіосеріалах наявні всі елементи художнього або документального твору: тут є герої, які щось шукають, стикаються з перешкодами та змінюються впродовж історії. Такі сюжети можуть бути втілені як в цілому сезоні, так і в окремих його випусках або їх фрагментах» [47]. Цей вид зручний саме для волонтерської тематики, адже розповідає про досвід героїв. Це надає епізодам унікальності через висвітлення різних позицій та вчинків, організацію роботи волонтерів, історія кожного оригінальна, що зацікавлює аудиторію, через суспільний інтерес.

Оскільки подкасти стрімко набирають популярність в мережі, їх жанри є важливими, адже це впливає на сприйняття інформації. Зараз основною формою подачі інформації в подкастах є розмова, монолог, інтерв'ю та сторітелінг. Такі різновиди є більш зручними для аудиторії, адже дають змогу краще зосередитись на новій інформації [21]. В подкастах про волонтерство переважно використовується нарис та інтерв'ю. На думку дослідниці А. Іващук, портретний

нарис не втрачає своєї актуальності, зараз є затребуваним. Нарис здатний пристосовуватися до сучасних тенденцій, маючи особливу форму, стиль та підхід до його написання. Деталізує героя, через факти з його життя. Аналог до подій з життя героя, відтворює певний образ та настрій [22, с. 301]. Тому такий жанр використовується авторами подкастів, щоб надати більше інформації, розкрити більше подій, які пов'язані з війною. Також вони мають на меті всебічно розкрити вчинки людини, в деталях описувати різні ситуації.

Також зручною формою для подкастів про волонтерів є інтерв'ю. Діалог дає змогу дізнатись більше подробиць та почути різні думки стосовно волонтерства. Обговорення зацікавлює аудиторію, адже має активність та різнобічність. Розмова між гостем та автором створюють довірливу атмосферу, де герой ділиться цінною інформацією. Вміст подкастів-інтерв'ю має бути сфокусований на певній темі, дотримуватися структурності, виділяти вступну частину, щоб аудиторія зацікавлювалась подальшою бесідою. Вони мають особистий стиль через звукове та інформаційне наповнення [59]. В таких подкастах герой розкривається як особистість, через це краще розуміється його волонтерський шлях. Також це додає емоційності герою, що відображається на аудиторії.

Оскільки подкасти про волонтерство торкаються суспільного життя вони є затребуваними саме зараз. За результатами дослідження ринку подкастингу за 2023 рік від платформи «Megogo» 2.2 % авторів спеціалізується на соціальній тематиці. Подкасти дають змогу повідомити широкому загалу про діяльність організації. «Директор медіа» з цього ж дослідження виділяє саме такі подкасти, що присвячено громадському життю «Почуті/По суті», «Громадські слухання», «Фронтowa поплава», «Чому їй не байдуже». Також платформа визначає вище згаданий нами подкаст «Вільні» [7].

Подкаст «Почуті/По суті» розглядає правовий аспект волонтерства, а також роботу з вразливими категоріями. Ведуча Марія Очеретяна спілкується з фахівцями в галузі права та соціальної роботи, адже обговорюються питання щодо фінансової та правової допомоги для військових та переселенців.

Тематикою подкасту є суспільне життя, а проблематикою допомога вразливим категоріям. Усього проєкт містить дев'ять епізодів, які тривають до 30 хвилин. Джерелом інформації у поданому подкасті є люди, а також відкриті джерела, на основі яких відбувається обговорення певної проблеми. В епізодах поступово досліджується актуальне питання.

Подкаст «Громадські слухання» розглядає співпрацю місцевого самоврядування та влади, об'єднання людей в громадах задля покращення суспільного становища в них, співпрацю з громадськими організаціями в різних містах України, потреби та безпека переселенців, а також залучення їх до життя громади, з метою адаптуватися в новому середовищі, відновлення громад від наслідків обстрілів та окупації. Ведуча подкасту Олена Сирбу запрошує до бесід представників громадських організацій, які спеціалізуються на вирішенні питань саме громад з різних областей. У формі інтерв'ю обговорюється діяльність певної організації. Подкаст має десять епізодів, кожен з яких триває до години.

Подкаст «Фронтowa поплава» зосереджує увагу саме на допомозі військовим. Оскільки проєкт є довготривалим, він містить 157 епізодів, де детально розглянуто потреби військових. Ведучі проєкту Олег Новіков, Валерій Агєєв та Тарас Чмут запрошують до випусків військових та волонтерів. У формі бесіди обговорюються запити збройних сил до волонтерів, логістику, збір коштів, реабілітацію військових, забезпечення озброєнням та співпрацю з волонтерами.

Волонтерам присвячено подкаст «Чому їй не байдуже», який висвітлює допомогу жінкам військовим та ВПО. Ведучі Оксана Павленко та Ксенія Букшина запрошують до бесіди засновників громадських організацій, які надають необхідну допомогу переселенцям. Окрему увагу приділяють допомозі саме матерям ВПО та дітям. Також через інтерв'ю розповідають шлях волонтера. Подкаст має три сезони та загалом налічує 19 епізодів, які тривають годину.

Подкаст «Вільні» від «Суспільного» висвітлює роботу волонтерів, які допомагають впоратися з наслідками війни постраждалим громадянам від окупації або обстрілів. Ведуча Людмила Тягнирядно спілкується з активістами

стосовно відновлення зруйнованої інфраструктури, надання гуманітарної допомоги мешканцям прифронтових регіонів, надання психологічної допомоги дітям та дорослим під час війни, евакуації населення, волонтерство за кордоном та допомога військовим. Подкаст має десять епізодів, хронометраж яких від 30 до 50 хвилин.

Отже, подкасти висвітлюють волонтерську активність через історії запрошених героїв. Епізоди різноманітні, адже з подробицями розглядають різні види допомоги, роблять їх змістовними, для більшої обізнаності аудиторії. Виділяють основні моменти волонтерства, роблять висновки з певних ситуацій, пояснюють різні сторони та наслідки волонтерства. Волонтери розповідають цінну та корисну інформацію, яка наразі важлива, тому такі подкасти зацікавлюють аудиторію. Найбільш популярними аспектами є допомога військовим та переселенцям. Подкасти розкривають нові ініціативи, які направлені на покращення системи волонтерства.

РОЗДІЛ 2

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчий проєкт до кваліфікаційної роботи складає п'ять випусків подкасту на тему волонтерства під час війни. Випуски присвячено запорізьким волонтерам, які працюють на залізниці. У випусках висвітлюються питання евакуації з окупованих та прифронтових територій, видача гуманітарної допомоги на цих же територіях, допомога переселенцям з адаптацією в новому місті, надання психологічної допомоги. Тому вони відображають сьогодення, відтворюють реальні події.

Актуальність подкастів полягає в тому, що через суспільну потребу волонтерство активізувалось, тому до нього почало залучатися більше осіб. Через повномасштабне вторгнення волонтерство є важливим для суспільства у цілому, адже направлено на поряток та допомогу громадянам. Наразі функціонування волонтерства займає вагомe місце, адже застосовується до різноманітних сфер життя, а під час війни увага направлена на базові потреби людей. Волонтерство продовжує популяризовуватись у суспільстві, а тому його висвітлення допомагає в просуванні такої діяльності, також має суспільну користь, адже з таких матеріалів люди отримують інформацію про надання допомоги.

З початком повномасштабного вторгнення залізниця стала осередком допомоги для багатьох людей. Регіональні підрозділи залізниці почали забезпечувати необхідним людей на вокзалах, а також надавати моральну підтримку, допомагали переселенцям. Через суспільну потребу волонтерство саме на залізниці набуло масовості, тому працівники з різних філій скооперувалися для отримання гуманітарної допомоги, евакуації людей не тільки залізницею, а ще з окупованих та прифронтових територій, допомоги колегам, які вступили до лав ЗСУ, допомоги переселенцям з облаштування в нових містах, евакуації людей з інвалідністю. Налагоджена комунікація

посприяла збільшенню масштабів допомоги та ресурсів, створенню всебічної підтримки для закриття базових потреб українців. Також залізничники, в межах свого волонтерства, почали створювати та реалізовувати проекти щодо покращення морального стану інших з комплексним забезпеченням речами першої необхідності.

Для реалізації ідеї проєкту ми обрали сторітелінговий формат, адже вважаємо, що саме через конкретні історії волонтерів можна розповісти про явище волонтерства на залізниці. У подкасті ми розповідаємо про волонтерство саме на залізниці, адже її працівники були задіяні в евакуації на надання допомоги на вокзалах, які стали тим місцем, куди прибували українці. Згодом, працівники почали займатися такою діяльністю у вільний від роботи час, виявляли організованість, ініціативність та бажання діяти. Вони продемонстрували свою активність в допомозі різним категоріям населення, що наразі має суспільну важливість та користь. Також саме на вокзалах було масове скупчення людей, які мали певні потреби, для цього туди залучалось якомога більше волонтерів, в тому числі працівники залізниці.

Героями епізодів є реальні люди, які працюють на залізниці. Їх робота безпосередньо пов'язана з комунікацією, адже провідники, керівники потягів стали для багатьох українців чи не першими особами, до кого можна було звернутись під час евакуації. Волонтерство залізничників ширилось територією України, що обумовлено зовнішніми обставинами. Залученість до соціальної проблематики через професійну діяльність сприяла виявленню власної громадянської позиції. Тому провідники нерідко продовжували допомагати за межами своїх вагонів, а працівники вокзалів – за межами своїх міст.

Працівники залізниці почали оперативно реагувати на прохання людей, створювали невеликі команди для вирішення певних питань. Так само вони розроблювали проєкти для порятунку українців з окупації, надання психологічної допомоги дорослим та дітям, що постраждали внаслідок війни. Завдяки вдалій самоорганізації однодумці досягли значних результатів, про що розповідають у історіях люди, кому вдалось допомогти. Через реалізацію

спільної мети та ідеї співробітники залізниці продемонстрували чуйність, наполегливість, рішучість, дієвість, що є необхідним для волонтерської діяльності. Також вони виявили взаємну допомогу до співробітників регіональних філій залізниці, які цього потребували. Волонтери плідно та відповідально виконували свою місію, надавали речі першочергової необхідності, вирішували поставлені завдання, своєчасно спрямовували свої дії на поліпшення стану іншого. Індивідуальний підхід до людини сприяв дієвому вирішенню конкретних проблемних питань, що наразі має суспільну важливість.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту

Насамперед подкаст адресований людям, пов'язаним із волонтерською діяльністю: діючим волонтерам, благодійникам, активістам, адже вони можуть почати співпрацю, доєднатись до команди, дізнатись нову інформацію. Актуально буде і для переселенців, адже вони можуть звернутись та отримати необхідну допомогу. Також подкаст розрахований на широкий загал та громадськість, яка небайдужа, яка схильна до спільноті задля допомоги іншим.

За віковою категорією проєкт розраховано на осіб з 18 до 50 років, оскільки найбільше суспільними темами цікавляться люди середньої вікової категорії, а молодь схильна до виявлення ініціативи та дій. Матеріал може привернути увагу представників будь-якої професійної діяльності, адже волонтерство має широкий спектр застосування. Проєкт адресований жінкам та чоловікам, які активно беруть участь в суспільному житті, відслідковують поточну ситуацію в Україні.

Оскільки соціальний аспект торкається багатьох осіб в країні та за її межами, подкаст може зацікавити волонтерів та переселенців по всій Україні, та тих, хто допомагає закордоном. Це підвищить обізнаність стосовно суспільного життя. Також подкаст може статися корисним саме для фахівців у соціальній сфері, адже вони можуть доєднуватися та посилювати ресурси, надавати більш комплексну підтримку.

Усі епізоди розміщені на платформі Spotify. Цей сервіс доволі популярний серед аудиторії, тому просування саме на ньому є оптимальним. Зручність інтерфейсу зумовлює його сприятливе використання, завдяки цьому аудіоматеріал є більш доступним. Також є функція давати відгук на прослуханий епізод, через це можлива комунікація з користувачами, що так само впливає на просування медіапродукту. Поширення подкасту за допомогою дописів в соціальних мережах так само є дієвим, адже дає змогу активно розповсюдити інформацію про проєкт.

В подальшому, для просування, можливий другий сезон, в якому до співпраці можна залучати представників громадських організацій та благодійних фондів. Це так само популяризує подкаст, поглиблює його тематично, що надасть більшого поширення на подкастингових платформах.

Для розширення тематики та проблематики в наступних випусках може бути представлена робота різноманітних волонтерських центрів. Наприклад, епізоди можна розподілити за циклами, зосередитись на певних категоріях, а саме: психологічна допомога для переселенців та військових, фізична реабілітація військових, робота з родичами загиблих військових, робота з дітьми-сиротами, висвітлення роботи дитячих волонтерських центрів для ВПО. Крім того, в такому ж самому форматі можна продемонструвати роботу українських волонтерів за кордоном. Це поглибить тематику подкасту, збільшить його значущість та всебічно надасть розуміння процесів волонтерства.

Саме завдяки масовості поданої теми, цільова аудиторія може розширюватись. Для залучення нових слухачів можна використовувати соціальні мережі. Через таку взаємодію прослідковуються потреби аудиторії в конкретній тематиці. Подання детальної інформації про проєкт на популярних платформах дає змогу збільшити кількість підписників, а також покращити та всесторонньо представити новий сучасний погляд на певну тему.

Щодо монетизації проєкту, то для наступних сезонів можливо створити спільнокошт, до якого залучати слухачів подкасту. Так само в майбутньому, подавати власний проєкт на грантівську підтримку. Наразі соціальні теми є

актуальними, тому подібні подкасти можуть зацікавити грантодавців. Інформаційними спонсорами програми можуть бути громадські організації або певні підприємства, в межах яких відбувається волонтерство. Вони можуть виявити зацікавленість через поширення нагальної теми на сьогодні. Також на подкастингових платформах спонсором можуть бути слухачі подкасту.

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Подкаст має назву «Залізний волонтер», вона зумовлена його інформаційним наповненням. Жанровим втіленням цього проєкту став нарис. Кожен випуск – це нова історія, присвячена одній особистості, також висвітлено найголовніші аспекти допомоги під час війни. Саме така форма подачі інформації дозволяє деталізовано розкрити важливі соціальні теми на конкретних прикладах. Хронометраж від 10 до 12 хвилин, цього часу достань для викладу основних і головних фактів. Обраний нами жанр дозволяє дотримуватися послідовного відтворення діяльності волонтерів, і разом із тим приділяти увагу деталям і подробицям, які розкривають характер героїв. Це робить історії оригінальними, створює образність та впливає на змістовну цілісність. Інформація у всіх випусках подається за подібною структурою.

На початку епізоду наявна загальна інформація про волонтерство, це слугує підводкою до наступної історії, так само в кінці повідомлення є висновок, який підсумовує певний аспект, якому приділялась увага протягом програми. Присутні коментарі героїв, які чергуються з розповіддю ведучої. Також наявні історії тих, кому допомогли волонтери, саме реальні приклади довершують головний задум проєкту, який має на меті схарактеризувати соціально важливу та потрібну діяльність.

Перший випуск присвячено провідниці Ларисі Яковенко, яка займалась евакуацію українців із окупованих територій, наданням гуманітарної допомоги. У епізоді описано процес евакуації, його представлено в історіях евакуйованих, які розповідає волонтерка. Героїня ділиться своїми переживаннями в деяких небезпечних ситуаціях, в яких довелося опинитись.

Наступний випуск описує роботу з переселенцями, його героїня Ірина Малюта так само працює провідником, спілкування з нею відбувалось через платформу Zoom. У випуску окреслюються життєво важливі та затребувані складники, які сприяють адаптації в нових умовах. Йдеться про організацію простору для тих, хто прибуває в Запоріжжя з небезпечних регіонів, психологічну підтримку дітей, збір речей першої необхідності, акумуляцію людського ресурсу для допомоги іншим. Подобиці в розповіді створюють повну картину, а також всебічно відображає підтримку переселенців.

У третьому випуску було сконцентровано увагу на психологічній допомозі. Про це розказала операторка комп'ютерних систем Наталя Чистик, яка налагоджувала комунікацію з професійними психологами. Програма підкреслює важливість та практичність психологічної підтримки в умовах війни. Зображено значущість внутрішнього стану людини, саморефлексії. Також було акцентовано на створенні комфортних умов проживання для колеґ-переселенців.

Четвертий випуск – це історія інструкторки Жанни Хурсей, яка допомагала військовим та тривалий час евакуйовувала людей з небезпечних регіонів. Оскільки у героїні волонтерський досвід з'явився ще у 2014 році, тому Жанні є з чим порівнювати. Про свій шлях волонтерки, проблеми зі здоров'ям, пошук себе в нових сферах – такий зміст четвертого епізоду подкасту.

В останньому випуску ми розглядаємо роботу з вразливими категоріями населення, з ними працювала Руслана Соннікова, яка обіймає посаду поїздного техника. Вона евакуйовувала людей з інвалідністю. Коментарі героїні містять деталі щодо особливостей перевезення та організацію сприятливих умов поїздки.

Здебільшого історії героїнь містять спогади про життя до повномасштабного вторгнення і після, про перші найскладніші дні великої війни, про прийняті рішення, про історії українців, які потребували підтримки залізничників. Через фактичну інформацію всебічно представлено волонтерство та його вплив на життя інших. Було використано образність для зображення героїнь. Це насичує матеріал, дозволяє підкреслити особливість та індивідуальність певної особистості та її діяльності. Також це дозволяє

продемонструвати внутрішню трансформацію героїнь, що вплинуло на прийняття рішень.

Джерелом інформації для нашого подкасту стали люди, а саме працівниці залізниці. Усю інформацію вони надавали під час безпосереднього спілкування. Для пошуку героїв було використано телеграм-бот «Букса», саме там ми знайшли двох героїнь Ларису Яковенко, Іріну Мальту та Руслану Соннікову. Інформацію про інших героїнь надала Лариса Яковенко. Саме на основі отриманої інформації було складено питання для спілкування з волонтерами, також за цією інформацією відбувалась підготовка до спілкування з волонтерками. Питання сконцентровано, як на особистості героїнь, так і на добровільній допомозі іншим. Було використано відкриті запитання, що сприяло створенню цілісних та повних історій наших героїнь.

2.4. Особливості оформлення проєкту

Для нашого подкасту ми вирішили створити стриманий звуковий образ, адже наша основна мета – представити людину та її діяльність. В нашому звуковому образі переважає слово як виражальний засіб, адже за його допомогою передано основні моменти волонтерства під час війни та представлено героїнь. Інтонування ведучої так само є нейтральним, оскільки метою було ознайомити суспільство з волонтерами, емоційно не тиснути, тому інтонація розповідна. Синхрони наявні для того, щоб аудиторія змогла відчути героїню, зрозуміти їхній шлях, як волонтерів. Опис героїнь та їх власні коментарі дозволяють аудиторії мати власне уявлення про людину. Музичне оформлення довершує образ героїнь, створює цілісність кожного епізоду.

Такий звуковий образ було створено для того, щоб нейтрально представити волонтерство. Оскільки такий контент є чуттєвим, ми вирішили не обтяжувати звуковий образ зайвими елементами, до того ж ми не хотіли аж так підсилювати емоції, бо сама тема чутлива і не потребує додаткового емоційного впливу. Тому він врівноважений та спокійний, щоб не зманіпулювати емоціями аудиторії. Увагу акцентовано саме на особистості, її шляху як волонтера. Саме

для цього ми додали коментарі героїнь, це створює довіру аудиторії та документальність звукового образу, цьому сприяють голосові особливості героїнь.

Кожен епізод має заставку, перебивки та музичний підклад. Традиційно заставка має назву подкасту, що ідентифікує його. Перебивка наявна на початку випусків, вона відокремлює структурні елементи розповіді. У якості музичного підкладу використовується спокійна композиція, яка наявна впродовж усього випуску. Для презентації подкасту на платформі було створено візуальну обкладинку, вона однакова для усіх випусків. Обкладинка має світлий нейтральний колір, на якому зображено двох людей, що символізують волонтера, та того, кому він надає допомогу.

2.5. Технічні і програмні засоби

Запис тексту ведучої та героїнь відбувався на диктофон мобільного телефону. Для монтажу використовувались дві безкоштовні програми «MP3 конвертувати та різати» і «Music Editor» із застосунку «Play Market». Ці додатки мають декілька функцій для роботи з аудіозаписами. Зручний інтерфейс програми дозволяє обрізати обрану аудіодоріжку, додавати музичні композиції, об'єднувати файли між собою, записувати власний звук. Власне через це і було використано саме ці звукові редактори.

Для обрізки синхронів було застосовано програму «MP3 конвертувати та різати». В розділі «Audio Editor» обирається певна аудіодоріжка, з якої за допомогою стрілочок виділяється потрібний фрагмент файлу. Після цього зберігається новий файл аудіо, який було використано в якості коментарів волонтерів. Далі відбувалось об'єднання текстових блоків ведучого та героїнь. Аудіозаписи об'єднувались в програмі «Music Editor». Так само в цьому ж застосунку було додано музичний підклад, перебивку та заставку. Створення повного випуску відбувалось в розділі «Merge», де декілька аудіодоріжок з'єднуються в одну. Підложку було додано в розділі «Mix», де одне аудіо накладається на інше. За такою технологією було зроблено усі епізоди.

Музичні композиції було завантажено з сайту «Jamendo Licensing», оскільки платформа має великий вибір різножанрових музичних творів. Саме тут вдалось знайти перебивку, музику для заставки та підкладу для всіх випусків. Готовий подкаст було завантажено на платформу Spotify.

2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфоліо)

Загалом портфоліо складається з 23 журналістських матеріалів, вони були створені під час проходження практик. Переважно це матеріали для сайту пресслужби університету та для сайту інтернет-радіо «Юніверс». Матеріали мають різну тематику, вони стосуються таких тем, як сучасні пісні та фільми, здоров'я. Для створення таких матеріалів було використано соціальні мережі та відкриті джерела інформації. Зокрема було підготовлено матеріали в межах проекту «Історії успіхів випускників ЗНУ». Це були інтерв'ю з випускницями філологічного факультету Інною Пенчук та Світлоною Панченко. Ці матеріали містять інформацію про студентське та професійне життя випускників. Наявні інтернет-матеріали про волонтерство щодо його виникнення, стану в сучасній Україні, також є матеріали про психологічні особливості людей, які долучаються до такої діяльності та підбірка цікавих фактів про волонтерство. Інформація так само була узята з відкритих джерел, гіперлінки на які наявні в матеріалах.

Також є радіоматеріали, які були створені під час проходження практики на інтернет-радіо «Юніверс». Матеріал триває дві хвилини, його присвячено музичним інструментам та їх особливостям. Творчий проєкт, який було створено в межах дипломної роботи, також представлено у портфоліо, є посилання на кожен випуск подкасту. Робота над творчим проєктом демонструє отриманні знання та навички впродовж чотирьох років навчання, також демонструє навички здобуті в межах спеціалізації радіо.

ВИСНОВКИ

Наразі волонтерство є невід'ємною складовою українського суспільства, тому інформаційний простір має достатньо матеріалів, присвячених цьому явищу. Волонтерство зумовлено багатьма зовнішніми факторами, які впливають на стан в країні. Детальніше такі події відображено в різножанрових подкастах, через роботу волонтерів по всій країні.

Розглянувши теоретичні дослідження українських та зарубіжних науковців, ми схарактеризували основні складові волонтерської діяльності. Науковці виділяють саме гуманізм, альтруїзм, емпатію, співчуття, мотивацію, якості, цінності волонтерів та політичний стан в країні. Нами було описано розвиток волонтерської діяльності в Україні. Дослідники виділяють дві масштабні хвилі, які відбулись у 2014 та у 2022 роках. Ми окреслили напрями допомоги під час повномасштабного вторгнення, науковці виокремлюють військовий та цивільний напрям, що зумовлено зовнішніми обставинами. Також було приділено увагу волонтерству за кордоном, адже українці, що були вимушені виїхати, мали змогу отримувати допомогу за межами країни.

Науковці зазначають, що в українському подкастингу відбулися зміни щодо тематичної спрямованості, на інтернет-платформах почало з'являтися більше проєктів присвячених суспільному життю. Дослідники вважають соціальну тематику в подкастах актуальною. Для висвітлення таких тем автори подкастів використовують жанр інтерв'ю та нарису. Кризь досвід героїв програм відображаються сьогоденні реалії. За змістом такі подкасти детально описують волонтерство, увага приділяється різним напрямам під час повномасштабного вторгнення.

Творчий проєкт складається з п'яти публіцистичних програм, що містять історію однієї особистості. Історії присвячено волонтеркам, які займались різними напрямками допомоги, наприклад, психологічною підтримкою переселенців, евакуацією з небезпечних територій, допомогою з адаптацією в новому місті, роботою з вразливими категоріями. На прикладі роботи

волонтерок розкрито соціальну активність та сучасні проблеми суспільного життя. Подкаст має стриманий звуковий образ, який складається із слова ведучої та героїнь, музичної підложки та перебивок. За допомогою слова ми відобразили основні моменти підтримки населення під час війни та ознайомили аудиторію із Запорізькими волонтерами. Реалізований подкаст має жанр нарису. Саме в такому жанрі ми змогли відобразити характер героїнь, надати більше інформації про них, а також про людей, яким було надано допомогу.

Цикл аудіоматеріалів опубліковано на платформі «Spotify». Творчий проєкт гармонійно вписується у портфоліо, зібране за чотири роки навчання, оскільки там наявні інтернет-матеріали про волонтерство. У портфоліо переважають інтерн-матеріали, які були створені під час проходження практики на факультеті журналістики. Більшість матеріалів опубліковано на сайті інтернет-радіостанції «Юніверс».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алмашій А. Волонтерська діяльність під час повномасштабного вторгнення Росії в Україну. *Україна – Європейський Союз: Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті російсько-української війни, гарантій безпеки та реінтеграції тимчасово окупованих територій.* : Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 20 жовтня 2023). Ю. Остапеч (голова редкол.); відповідальні за випуск: М. Зан, В. Гиря. Ужгород. 2023. С. 266–268.
2. Альтруїзм: що це таке, його походження та види? *Сau.in.ua*. URL: <https://sau.in.ua/823-altruizm.html> (дата звернення 27. 02. 2024).
3. Андрощук І. Політика Чеської республіки щодо захисту українських біженців після повномасштабного вторгнення Російської федерації в Україну. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління.* Київ. 2023. Вип. 5 (71). С. 16–25.
4. Базиль Т. Соціально-психологічна готовність особистості до волонтерської діяльності в кризових умовах. *Вісник Національного університету оборони України.* Київ. 2023. Вип. 5 (75). С. 5–11.
5. Баковецька О. Волонтерський рух на сучасному етапі розвитку. *Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис.* Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2020. Вип. 23. С. 36–41.
6. Богдан О. Слухай та допомагай! 6 подкастів про волонтерство й добрі справи. *ШоТам* 12.03.2024. URL: <https://shotam.info/slukhay-ta-dopomahay-6-podkastiv-pro-volonterstvo-y-dobri-spravu/> (дата звернення: 02.05.2024).
7. Буняк В. Розмови про (на)дії. Огляд подкастів від громадського сектору та про нього. 13.02.2024. *Детектор медіа.* URL: <http://surl.li/trsyw> (дата звернення 02.05.2024).
8. Б'янка Г. Значення волонтерської діяльності для суспільства в умовах війни з Росією. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки.*

(*Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя*). Ніжин. 2022. Вип. 1. С. 8–13.

9. Валько К. Волонтерська діяльність та її правовий статус. *Поради юриста*. 02.12.2021. URL: <http://surl.li/trszb> (дата звернення: 13.03.2024).

10. Вашкович В. Генеза волонтерства як суспільного явища та його правове відмежування від суміжних категорій. *Правова держава*. Київ. 2017. Вип. 28. С. 39–40.

11. Волонтерський рух в Україні: від історії до реалій. URL: <https://citizen.novadoba.org.ua/content.php?dep=2&id=116> (дата звернення: 30.04.2024).

12. Волочій Ю. Готовність майбутніх соціальних педагогів до формування волонтерської культури фахівця: критерії і показники оцінювання. *Освітній простір України*. Івано-Франківськ. 2017. Вип. 10. С. 35–40.

13. Гаврилюк І. Подкасти в системі українських інтернет-медіа. *Образ*. Київ. 2022. Вип. 1 (38). С. 72–79.

14. Говоруха Н. О. Цінності як основа волонтерської діяльності. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск: *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. Київ: «Гнозис». 2018. Вип. 80 (2). С. 57–64.

15. Головка О. В. Волонтерство в Україні: історико-правовий аспект. *Право і безпека*. Харків. 2023. Вип. 2 (89). С. 9–18.

16. Гончарук В. Реалізація механізм взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства: виклики та перспективи. *Аспекти публічного управління*. Дніпро: «Грані». 2022. Вип. 10. С. 35–46.

17. Горінов П. Адміністративно-правовий статус волонтера у період дії воєнного стану в Україні. *Київський часопис права*. Київ. 2022. Вип. 3. С. 54–61.

18. Гоцур О. Блог і подкаст як розвиток професійної діяльності коментатора та оглядача радіо- і телемовлення. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. Запоріжжя. 2022. Вип. 3 (51). С. 40–45.

19.Дворянин П. Висвітлення волонтерської діяльності в засобах масової інформації України (2014-2023 рр.). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 65. С. 18–23.

20.Дикий Я. Мотиваційний компонент вчинку сучасного українського волонтерства. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (3-4 листопада 2023 р.) Тернопіль, 2023. С. 345–348.

21.Зеленко Л. Як створити трендовий подкаст? 16.01.2023. *Skvot*. URL: <https://skvot.io/uk/blog/how-to-create-a-trendy-podcast> (дата звернення: 01.05.2024).

22.Іващук А. Трансформація жанру нарису у нових медіа. *Вісник Львівського університету. Серія : Журналістика*. Львів. 2019. Вип. 46. С. 297–303.

23. Калашникова Л. В. Просоціальна поведінка у контексті формування соціальної компетентності. *Наукові записки. Серія : Психологія*. Кропивницький : Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 1. С. 30–38.

24.Карнаух А. Історія волонтерської діяльності у світі та в Україні. *Соціальне і правове забезпечення волонтерської діяльності в Україні в умовах безпекових викликів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (27 квітня 2023 р.) за заг. Ред. П. В. Горінова, Р. Г. Драпушкина. Київ, 2023. С. 194–199.

25.Касперович О., Панькова О. Українське волонтерство в умовах збройної російської агресії: зміцнення потужностей через залучення ресурсів цифровізації, платформізації, ІКТ, та мережевих технологій. *Економічний вісник Донбасу*. Полтава. 2022. Вип. 68. С. 113–123.

26.Козар У. Роль світової спільноти у допомозі українським мігрантам через російсько-українську війну. URL: <http://surl.li/trszj> (дата звернення: 01.05.2024).

27. Кордонець Н. А. Волонтерство та його зв'язок із соціалізацією особистості. *Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень* : зб.

наук. пр. [редкол.: Гуревич Р. С, Бойчук В. М., Люльчак С. Ю та ін.]. Вінниця, 2019. С. 132–134.

28. Любченко Ю. В. Ринок подкастів в Україні: основні тенденції. *Соціальні комунікації: стратегічні взаємодії та взаємовплив* : Матеріали Всеукраїнської Науково-практичної конференції [відповідальний редактор В.В. Костюк, відповідальні секретарі В.А. Ковпак, А.О. Шевченко]. Запоріжжя. 2021. С. 46-50.

29. Мірошниченко П. В. Подкаст як тренд радіожурналістики. *Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі* : Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя. 28 квітня 2021 р). Запоріжжя. 2021. С. 110-112.

30. Міхеєва О. Ю. Актуальність волонтерської діяльності у період війни. *Соціальне і правове забезпечення волонтерської діяльності в Україні в умовах безпекових викликів* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (27 квітня 2023 р.) за заг. Ред. П. В. Горінова, Р. Г. Драпушкина. Київ, 2023. С. 91–92.

31. Науменко А. Тематичний діапазон українських аудіоподкастів. *Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи*. Суми. 2022. Вип. 99. С. 99–102.

32. Подкасти про війну та людей на ній. Що послухати, щоб краще зрозуміти захисників України? 09.04.2023. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pidbirka-podkativ-pro-viynu/32354907.html> (дата звернення 30.04.2024).

33. Полієнко А. Інституалізація волонтерства в Україні під час російсько-української війни 2014-2023 рр. *Актуальні питання у сучасній науці*. Київ. 2024. Вип. 1 (19). С. 848–860.

34. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 26.02.2024).

35. Проценко О. О. Волонтерство в сучасній Україні: фактори актуалізації. URL: <https://doi.org/10.31174/SEND-HS2019-192VII32-21> (дата звернення: 14.03.2024).
36. Психологія мотивації. *Інтелект нації*. 30.09.2019. URL: <https://intelektnacii.top/2019/09/30/psykholohiia-motyvatsii/> (дата звернення: 04.03.2024).
37. Психологія мотивації: фактори, що впливають на мотивацію та стратегії її збереження. *HoldYou*. 14.11.2023. URL: <https://holdyou.net/news/psykholohiia-motyvatsiui> (дата звернення: 06.03.2024).
38. Резнік О. Залученість українців до волонтерської діяльності під час повномасштабної війни. *Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва*. 26.04.2023. URL : <http://surl.li/prkeh> (дата звернення: 06.03.2024).
39. Сірко В. С. Особливості волонтерства в зоні збройного конфлікту в Україні. *Наукові проблеми запровадження правового режиму воєнного стану України: сучасний вимір : матеріали науково-практичного онлайн-заходу (29 квітня 2022 р.)*. Одеса, 2022. С. 231–232.
40. Скиданович В. Психологічна структура волонтерської діяльності студентів. *Збірник наукових праць: психологія*. Київ. 2018. Вип. 22. С.62–68.
41. Скуртул Г. Український подкастинг після повномасштабного вторгнення Росії в Україну. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-342-2-8> (дата звернення: 22.03.2024).
42. Скуртул Г. Як звучить війна: нарративні подкасти як продукт медіаконвергентності. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. Запоріжжя. 2023. Вип. 4 (56). С. 50–58.
43. Слободян Т. Як волонтерство змінює світ. *Толерантність як ключова цінність мистецтва жити у мирі : матеріали наук. круг. столу здобувачів вищої освіти*. 16 листопада 2022 р. Миколаїв. 2022. С. 52–55.
44. Стародубець Г. Український вектор діяльності німецьких волонтерських організацій (березень 2022-квітень 2023). *Соціальна допомога і*

соціальна робота: виклики сучасності : матеріали IV Всеукр. наук-практ. Конф (11-12 травня 2023) Луцьк. 2023. С. 77–80.

45. Сторож В. Психологічні особливості емпатії майбутніх фахівців соціономічної сфери. *Проблеми гуманітарних наук. Психологія*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 51. С. 109–114.

46. Царик Г. Подкаст як жанр сучасного медійного дискурсу. *Південний архів (філологічні науки)*. Івано-Франківськ : Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 95. С. 66–72.

47. Швель А. Витоки українського гуманізму. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. Одеса. 2017. Вип. 15. С. 34–37.

48. Шишкова О. Вербальні комунікації – запорука успіху у волонтерській діяльності. URL: <http://surl.li/qhtou> (дата звернення: 07. 03.2024).

49. Що таке емпатія в психології? *Paraleli*. URL: <http://surl.li/trtag> (дата звернення: 17.03.2024).

50. Що таке подкасти та як їх слухати? *Українська правда*. 20.09.2020. URL: <http://surl.li/qhnmo> (дата звернення: 16.03.2024).

51. Яновська О. Інституалізація волонтерського руху в Україні: безпековий вимір. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. *Політологія. Соціологія*. Київ. 2017. Вип. 33/34. С. 80–84.

52. Яцюк Т. Теоретико-правова характеристика інституту волонтерства в Україні: основні законодавчі принципи. URL: <http://surl.li/trtai> (дата звернення: 30.04.2024).

53. Engagement in Argentina – Let’s talk about soft skills: Empathy URL: <http://surl.li/qhtob> (дата звернення: 12.03.2024).

54. Dongeun Oh. Analysis of the factors affecting volunteering, satisfaction, continuation will, and loyalty for public library volunteers: An integrated structural equation model. *Journal of Librarianship and information science*. 2019. № 4 (51). P. 894-914.

55. Fadel B. Volunteering: connecting the global agenda on sustainability to the community level. *Partnerships for the Goals, Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals*. 2020. P. 1-13.

56. Farooq Q., Liu X. Volunteering sustainability: An advancement in corporate social responsibility conceptualization. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 2020. Iss. 6. P. 2450-2464.

57. Gill M. Understanding the Spread of Sustained Employee Volunteering: How Volunteers Influence Their Coworkers' Moral Identity Work. URL: <https://doi.org/10.1177/01492063211050879> (last accessed: 09.03.2024).

58. How can you build empathy in a volunteer team? *LinkedIn*. 15.11.2023. URL: <http://surl.li/qidtd> (last accessed: 16.03.2024).

59. How to Create an Unforgettable Interview Podcast. *Castos*. 07.05.2023. URL: <http://surl.li/qidva> (last accessed: 18.03.2024).

60. Skills for Volunteering: Definition and Examples. *Indeed*. 11.03.2023. URL: <http://surl.li/qidvu> (last accessed: 15.03.2024).

ДОДАТОК А

СЦЕНАРІЙ ДО ПОДКАСТУ

Перший випуск

00:00-00:08 Заставка

00:09-00:47 Ведучий: Добрий день! З вами Анастасія Лиховоз, ви слухаєте перший випуск програми «Залізний волонтер». Наш цикл програм присвячено волонтерам, які працюють на Запорізькій залізниці. Це люди, які з першого дня повномасштабного вторгнення відчули весь біль українців. Вони евакуювали людей, надавали гуманітарну допомогу, пропонували психологічну підтримку. Багато із залізничників продовжують поєднувати свою роботу із волонтерством, розуміючи всю важливість цієї справи для людей, що потребують допомоги. Тому наш цикл нарисових програм присвячений саме волонтерам-залізничникам.

00:48-00:51 Перебивка

00:52-01:59 Ведучий: Перша наша героїня Лариса Яковенко волонтерка, яка займалась евакуацією людей з окупованих та прифронтових територій. До повномасштабного вторгнення Лариса працювала провідником пасажирського вагону та військового ешелону. Вже після вторгнення Лариса опинилась на евакуаційному потязі Запоріжжя-Львів. Незважаючи на великий потік людей, провідниця намагалась професійно виконувала свою роботу на скільки це було можливо в тих складних умовах. Вагони переповнені, люди стояли у тамбурах, у коридорах, Лариса віддавала своє купе для дітей, які змучено плакали. Щоб заспокоювати найменших пасажирів у провідниці завжди були іграшками, їх вона купувала у Львові спеціально для дітей, які їхали в евакуаційному потязі. Саме такі маленькі вчинки на своєму робочому місці, увага та емпатія до людей, психоемоційна стійкість і бажання допомогти стали поштовхом до волонтерської діяльності. Після поїздок на евакуаційному потязі, Лариса занурилась у волонтерство, а саме формувала гуманітарні набори для переселенців та мешканців окупованих територій.

02:00-02:56 Синхрон: На початку вирішила займатися саме гуманіторкою, бо для мене це одними з найголовніших речей, такими базовими речами. Формували ми ці набори в нашому резерві. До нас приїзжали вантажівки, їх ми самостійно розвантажували їжу несли в їдальню, саме там формувались продуктові набори. Зазвичай ці набори містили собою щось гігієнічне шампуні гелі для душу, мило ну таке потрібне, також вони містили ліки першої необхідності. Саме до нас ці набори приїзжали з Ужгорода. Я пам'ятаю жінку з Харкова, вона приїхала в Запоріжжя, була майже без речей, звернулась до мене і звісно що я надала допомогу тобто я дала їй той гуманітарний пакет, та навіть допомогла на потяг.

02:57-03:29 Ведучий: У травні 2022 року перед Ларисою постало ще одне надважливе завдання: врятувати свою родину від окупації та допомогти іншим виїхати. Волонтерка з евакуаційною колоною та гуманітарним вантажем вирушила на окуповані та прифронтові території Запорізької області. Поїздка була до рідного міста Лариси – Дніпрорудного. Волонтерка виїхала для того, щоб евакуювати свою родину: чоловіка та рідного брата з дружиною та дітьми, а також допомогти місцевим жителям виїхати до Запоріжжя.

03:30-04:21 Синхрон: Перша поїздка була вже і не такою страшною, як я собі уявляла. Вже коли ми приїхали на місце, я спершу побігла до своїх родичів, повідомити їм, що в нас є евакуація, і вже після цього, я почала ходити по сусідам та вже по інших домівках, пропонувала евакуацію. Якщо вони погоджувалась я їм казала час та місце де ми збираємося, для евакуації. Хто не погоджувався на евакуацію просто отримували гуманітарку. От нам вдалось за перший раз вивезти 10 людей. Привозили їх до Запоріжжя і вже там вирішували хто залишається, а хто їде далі. І перша поїздка пройшла не складно навіть ці блокпости, які ми проходили вперше були більш менш адекватними.

04:22-05:07 Ведучий: Прифронтові поїздки Лариси продовжувались. Були і Гуляйполе, і Оріхів. Там волонтери видавали гуманітарку, спілкувались із місцевими мешканцями, переконували виїжджати, евакуювали переважно людей похилого віку. Люди, які залишаються в окупації отримують фізичні та моральні травми, тому волонтерка допомагає оговтатися після пережитого. Лариса морально сильна жінка, яка була свідком складних подій, вони її не зламали, а навпаки укріпили її морально силу для допомоги іншим. Разом зі своїми колегами-однодумцями у квітні минулого року Лариса сформувала невелику волонтерську групу. Разом вони допомагають найвразливішим категоріям населення. Згадує, як з Оріхова евакуювали багатодітну родину.

05:08-07:19 Синхрон: В Оріхові ми евакуювали багатодітну родину. Це було в червні минулого року, в цій родині шестеро дітей ще троє людей похилого віку ну і чоловік з жінкою звісно. Тобто це ж взагалі одинадцять людей, сім'я з одинадцяти людей. І нам вдалось їх довести до Запоріжжя і потім вони вже поїхали до Тернополя. Коли я розмовляла з Олею та Олексієм, ну це батьки цих діток, я запитувала чому ви не виїжджали вони відповіли, що їм складно було виїхати, і що їм пропонували виїхати інші волонтери, але вони відмовлялись бо не знали, як виїхати тобто вони не уявляли це. Пам'ятаю ще як вони збиралися бо я їх чекала в будинку, де вони мешкали і неподалік був приліт, і відвалилася ціла стіна, вікон вже не було ще коли я приїхала, а от стіна випала на моїх очах. На щастя з родини ніхто не постраждав, але діти не плакали, тільки сама менша, якій було мабуть рочків п'ять, а от ті кому було років десять, дев'ять, десять майже не зреагували на це і мене це теж шокувало трохи. Ну і вони доволі швидко зібралися і ми вже пішки вирушили до наших автомобілів, всю дорогу чули вибухи, намагалися йти дуже швидко. В Запоріжжі вони були десь тиждень, я їм надала житло, помістила в себе, хоча в мене доволі маленька квартира ми всі помістилися і я навіть проводила їх на потяг до Хмельницького, вони мені стали на той час такі рідні.

07:20-08:05 Ведучий: На початку своєї волонтерської діяльності наша героїня на місяць залишила свою основну роботу провідником. Надалі для того, щоб поєднувати основну роботу на залізниці та волонтерство, Лариса перейшла на іншу форму роботи, вона займалась оснащенням вагонів та паралельно, як волонтерка продовжувала займатися евакуацією. Лариса допомогла облаштуватися переселенцям в Запоріжжі: консультувала, налагоджувала логістику. Наразі наша героїня займається психологічною допомогою, надає її людям, яких вона евакуювала. Для цього вона залучає не тільки запорізьких психологів, а також запрошує психологів для співпраці з інших міст. Під час терапії травмованої людини з професійним психологом Лариса намагається бути другом для того, хто проходить терапію.

08:06-10:43 Синхрон: Вже коли я почала цим займатися, я пропонувала людям, яких я привезла до Запоріжжя психологічну допомогу, для того, щоб вони змогли відновитися морально, звісно що за маленьку кількість сеансів, це не можливо, але все ж таки, це трішки допомагає і це потрібно для людей, для того, щоб вони більш менш могли оговтатися після того, що вони пережили. І вже ж таки коли я пропонувала психологічну допомогу більшості погоджувалось. Я пам'ятаю, Олену та Андрія вони були з Оріхова, це було подружжя, Олена майже постійно плакала, вона постійно хотіла додому, і її чоловік ледве вмовив її виїхати. Коли я розмовляла з Андрієм, він розповідав, що Олена не хотіла взагалі їхати, вона дуже сильно любила рідне місто, але вона вже здалась коли прилетіло в будинок, то вже Олена погодилась виїхати, і от коли ми прибули в Запоріжжя, я запропонувала допомогу психологічну, Олена відмовлялась, але її чоловік вмовив її, бо людина жила минулим. І навіть коли ми їхали Олена постійно казала, про те, що вона би хотіла жити як раніше і це зрозуміло чому, бо людина ще не звикла, і в неї дійсно постійно були ці сльози на очах. Людина ніяк не могла відпустити минуле, але їй потрібно було це зробити, для того, щоб жити далі. І коли вона вже погодилась, я надала їй психолога, Марину Ткаченко, ми з нею співпрацювали на той час, я запрошувала Марину спеціально в Запоріжжя з Одеси. За цей час стан Олени покращився також її чоловік це помітив, і вже коли терапія для Олени завершилася вона стала зовсім іншою, тобто більш щасливішою, це допомогло їй повернутися до ну більш менш нормального життя. І вже після терапії, коли я з нею спілкувалася, вона казала, що дійсно почуває себе трошки по іншому, сумує за минулим, але вже не так сильно, як раніше. Тобто, психологічна така терапія, допомогла людині, і от вона вже бачить життя по іншому це їй потрібно робити для інших, щоб вони продовжували своє життя.

10:44-11:13 Ведучий: Лариса вирішила займатися психологічною діяльністю через свою цікавість до реакцій людей на травматичні події. Волонтерка на прикладі десятків людей переконалась у важливості такої допомоги, що повертає людей до життя. В подальшому волонтерка планує займатися психологією професійно. Для цього Лариса наступного року збирається вступати до університету, щоб здобути психологічну освіту. Зараз волонтерка задіяна в створенні проєкту психологічної підтримки для дітей.

11:14-12:01 Синхрон: Зараз я спілкуюсь з тими, хто проходить терапію, починаємо залучати дитячих психологів, от наразі вже наші колеги, залізничники саме запорізькі хочуть теж привести своїх дітей. Ми плануємо робити їм щось типу психологічної підтримки, це все поки що в розробці, ми хотіли би розробити план такої типу групової терапії, а це складніше ніж така особиста, тому ми це розроблюємо поки що, й думаємо про те як краще це зробити, поки що немає чіткого плану, але є багато різних ідей.

12:02-12:31 Ведучий: Ми, як ніхто, переконалися, що волонтерство це надважлива справа, адже це про любов до людей, допомогу, емпатію, вміння забути про свої потреби, свій стан і настрої. Це те, чого сьогодні так потребують українці, як на фронтів, так і в тилу. Наші волонтери надихають, ці історії

мотивують і вкотре демонструють незламність і силу українців. Ви слухали програму «Залізний волонтер», з вами була Анастасія Лиховоз. До зустрічі в наступних випусках.

12:32:-12:40 Заставка

Другий випуск

00-00:08 Заставка

00:09-01:00 Ведучий: Добрий день! З вами Анастасія Лиховоз ви слухаєте другий випуск програми «Залізний волонтер». В сучасній Україні волонтерство стало дуже потужною силою, а волонтери одними з головних помічників багатьох українців. Рятуючи свої життя, від постійної загрози, люди їхали до більш безпечних місць майже без необхідних речей. Саме волонтери надавали базові речі, їжу, медикаменти. Опиняючись на вокзалі в новому, незнайомому місті люди шукали поглядом волонтерів, зверталися до них за допомогою. На вокзалі можна було побачити волонтерів-залізничників, які відгукувалися на прохання допомогти. Вони були одними з перших, хто підтримав людей в складний воєнний час. Також волонтерам-залізничникам не забували про своїх колег з інших міст, які рятуючись. Прибували до Запоріжжя.

01:01-01:06 Перебивка

01:07-02:03 Ведучий: Наша сьогоднішня героїня волонтерка Ірина Малюта, до повномасштабного вторгнення вона працювала провідником пасажирського вагону. До своєї професії Ірина ставиться з цікавістю, адже її робота – це постійна комунікація з колегами, пасажирами. Ірина виглядає доволі стриманою і виваженою жінкою, але її погляд видає чутливу натуру, що одразу розуміли люди, які потребували допомоги. Вони знали, що саме Ірина не відмовить, допоможе. Коли почалося повномасштабне вторгнення, жінка почала займатися формуванням маршрутів для евакуаційних потягів. Так наша героїня пропрацювала два тижні без вихідних, а вже в свій вихідний, Ірина вирішила, що хоче займатися волонтерством, бо це корисно і важливо саме зараз. Вона хотіла діяти, бути потрібною для людей у цей складний час.

02:04-02:43 Синхрон: Я зрозуміла, що не можу сидіти без діла, а моя робота здавалася мені звичайною. І на наступний день, я вирішила, що піду на вокзал, повідомила про це своєму керівництву, що я хочу поволонтерити, отримала погодження і все. Вже приєдналася до своїх знайомих колег, які працювали в резерві та на пункті технічного обслуговування. І після цього вже почала волонтерити. Вирішила це робити бо почувала себе розчавленою, коли була без дії, а волонтерство це дуже значна дія.

02:44-03:35 Ведучий: Перше, що почала робити волонтерка, це готувати їжу для переселенців. Також Ірина не забувала про своїх колег-залізничників та готувала їжу для провідників, які працювали на евакуаційних потягах. В тому, складному для нас березні, волонтерка допомогла потрапити людям до евакуаційного потягу, який курсував з Запоріжжя до Львова. Жінка складала невеликі евакуаційні групи, для яких були виділені додаткові вагони, саме це допомогло врятуватися більшості людей. Ірина доволі сентиментальна, адже згадуючи, що відбувалося в той час на вокзалі, щиро сумує. Перебуваючи там, відчуваючи ту, складну атмосферу, сповнену страхом, розпачем та невідомістю, Ірина прониклася переживаннями тих, кому допомогла. Пам'ятаючи про безпеку співробітників залізниці, Ірина сформувала команду з небайдужих залізничників для облаштування бомбосховища.

03:36-04:18 Синхрон: Воно розраховане, не тільки для працівників резерву, а ще й для працівників з депо та пункту технічного обслуговування. Воно було в належному стані ще до 22 року, просто воно було пусте. І ми потрохи туди привозили воду в пляшках по 5 літрів, кровати та стільці. Я навіть принесла туди декілька ковдр, на всяк випадок, бо в паніці й так можна і без всього забігти в сховище, а на роботі особливо. Бомбосховище відкрите протягом дня, і під час вибухів деякі працівники йдуть туди, перечикують тривогу. Сховище в резерві розраховано на 100 осіб, але меблів нам на них не вистачає. В минулому році ми додали туди другий вихід з вулиці, а до цього потрапити до сховища та вийти з нього можна було тільки через будівлю.

04:19-05:20 Ведучий: В перші місяці повномасштабного вторгнення до Запоріжжя прибували евакуаційні автобуси з небезпечних територій, люди приїзжали з Харківської та Запорізької областей. Волонтерка видавала щойно прибулим переселенцям гуманітарні набори та одяг. Також Ірина допомогала найголовнішим у новому місті, це надання тимчасового житла в кімнатах залізничного гуртожитку. Ірина разом зі своїми однодумцями вирішила облаштувати тимчасове житло, бо деякі кімнати були порожніми. Стандартна кімната мала доволі базовий набір меблів. В уже заселені кімнати волонтерка приносила гуманітарку, постійно спілкувалася з евакуйованими, цікавилася їхніми проблемами та моральним станом, намагалась закрити базові потреби українців. Саме через свою високу емпатичність, здатність співчувати іншим, Ірина допомагала адаптуватися до нового життя людям, які пережили окупацію та чисельні обстріли.

05:21-06:36 Синхрон: Дуже сильно мені запам'яталася Даша зі своїм чоловіком та дитиною. Вони були з Маріуполя. Даша розповідала, що вже 24 лютого вони ховалися в підвалі свого будинку. Вони мешкали в дев'ятиповерхівці, в березні до їх будинку прилетіла ракета, і потім вони вирішили вже поїхати до Запоріжжя. Через тиждень в них закінчилась їжа, питної води не було. Аліса це донька Даші, на початку постійно плакала, заспокоїти її було майже неможливо. Її чоловік Микола разом з іншими сусідами виходили з підвалу на пошук хоч якоїсь гуманітарки, бо по чуткам отримували таку інформацію. Даша з Алісою майже не виходили з підвалу навіть у свій двір. Даша казала, що вирішила не виходити щоб вберегти життя дитини та щоб Аліса менше бачила жахів війни. Вони вийшли вже коли прилетіло в їх будинок, вона зрозуміла, що потрібно їхати, спасти в першу чергу дитину. Надалі я допомагала Даші з облаштуванням, вони в трьох мешкали місяць в нашому гуртожитку, а потім вирішили виїхати до Тернополя.

06:37-07:41 Ведучий: Ірина також прийшла на поміч своїм колегам – залізничникам з інших міст. Вона так само надавала їм потрібні та необхідні для життя речі. Волонтерка дбала про сприятливі умови життя в «Залізному містечку» для вимушених переселенців залізничників. Волонтерка згадує двох переселенців з Запорізької області. Вона посприяла працевлаштуванню Сергія до пункту технічного обслуговування та Єгора, який став майстром ремонтних робіт у залізничному депо. В «Залізному містечку» та гуртожитку свій прихисток знайшли чимало залізничники з Мелітополя та Полог. Ірина разом зі своєю командою однодумців пам'ятала і про майбутніх залізничників – учнів ліцею. Волонтерка активно комунікувала з ліцеїстами, вона була завжди поруч для надання належної допомоги. Також Ірина декілька разів передавала продуктові набори до Полог та Оріхова. На жаль, через руйнацію мосту волонтери не можуть надалі забезпечувати людей необхідним. Наразі Ірина продовжує допомагати переселенцям.

07:42-08:31 Синхрон: Гуманітарку для тих, хто мешкав в містечку надавала наша залізнична організація. Профспілка залізничників і транспортних будівельників виділяла на нас певну кількість, і їх отримували люди. Ця організація допомагала і з працевлаштуванням, туди можна було звернутись і вони займались або переведенням до Запоріжжя або надавали прямо нове місце на залізниці. Також ми допомагали родинам тих, хто навчався в залізничному ліцеї, бо якраз на початку вторгнення у студентів була практика, і ми бачили їх нервування вирішували допомогати з облаштуванням їх батькам, які виїхали. Їм ми надавали вільні місця в гуртожитку від ліцею, ще були випадки, коли тимчасово мешкали родини і в ліцеї. Звісно вони отримували від нас комплекс допомоги.

08:32-09:05 Ведучий: Ірина знову працює провідницею, але волонтерство залишилось справою її життя. Самовідданість нашої героїні вражає, адже волонтерство не має часових меж, і свій час Ірина максимально присвячує допомозі людям. Так, доводилось переживати різні емоції, але головне для Ірини – це побачити результат: спокій людей чи їхні усміхнені обличчя, гарний настрій дітлахів чи слова вдячності від колег. Це залишається стимулом для нашої залізної леді.

09:06-09:46 Синхрон: Бути волонтером це бути другом, я так вважаю тому що іноді складні обставини сближують. Під час волонтерства до мене прийшло усвідомлення, що я все правильно роблю, що я маю бути тут і зараз для людей. Волонтерство допомогло мені не здатися морально ще на початку вторгнення. Воно тримало мене, адже допомогти навіть одній людині або родині вже цінно. Коли вже я активно допомогла переселенцям я розуміла, що ми маємо бути поруч, а це найнеобхідніше. Тоді можна надати все необхідне. Волонтерство потрібно в будь-який період життя, а під час війни це особливо потрібно.

09:47-10:17 Ведучий: Волонтери – це спільнота обраних. Тих, для кого життєво необхідно допомагати іншим, хто має стільки внутрішньої сили, щоб забути про власні страхи, переживання і потреби. Тих, хто стали рушійною силою в Україні, тих, хто тут у тилу наближає перемогу. Ви слухали програму «Залізний волонтер», з вами була Анастасія Лиховоз. Почуємося в наступних випусках.

10:18-10:26 Заставка

Третій випуск

00:00-00:08 Заставка

00:09-00:43 Ведучий: Добрий день! З вами Анастасія Лиховоз ви слухаєте третій випуск програми «Залізний волонтер». Зараз волонтерство вирішує основні проблеми та питання більшості українців, які мають в цьому потребу. Волонтерство це, в першу чергу, про гуманність та про моральні цінності. Війна завдає психологічних травм, які інколи кардинально змінюють життя людей. Поруч опиняються волонтери, які можуть надати людині психологічний захист, мотивувати, а інколи достатньо і вислухати.

00:44-00:47 Перебивка

00:48-01:40 Ведучий: Наша героїня – Наталя Чистик волонтерка, яка була задіяна в психологічній допомозі переселенцям, а також надавала їй волонтерам, які на початку повномасштабного вторгнення також потребували підтримки. До повномасштабного вторгнення Наталя працювала оператором комп'ютерних систем в Запорізькому резерві. Вона переважно працювала з документами провідників-касірів, обслуговувала касові апарати, готувала фінансову звітню документацію про рейси. З початком повномасштабного вторгнення Наталя тримала зв'язок з усіма своїми родичами. Маючи велику родину, наша героїня встигала приділяти час усім. Вона намагалася спочатку підтримувати свою родину та друзів. Потім вирішила доєднатися до групи волонтерів з вокзалу і займатись наданням психологічної допомоги.

01:41-02:02 Синхрон: Для мене в людських відносинах найважливіше це підтримка. Її особливо всі потребують під час війни. Проявом такої підтримки є психологічна допомога. Для мене психологічна робота з людьми щось таке особисте. Люди відкривають душу, вони розповідають наболіле, це все виправляється за допомогою терапії. Бачити погляд людини, який змінився, теж особливість, це і мої маленькі радощі.

02:03-02:43 Ведучий: Наталя почала цікавитися психологією через своє власне усвідомлення, що розвивати особистість – це надзвичайно важливо. Її цікавість психологією підтримали родичі та колеги. Волонтерка намагалася створити приємні умови спілкування для переселенців. Вона була активним слухачем, щоб особисто для себе зрозуміти повноту психологічної проблеми та надалі шукати необхідних фахівців-психологів. Наталя – позитивна жінка, напевно, саме тому люди відчували, що можуть довіритись, поділитись своїми страхами. Та й емоційна стійкість нашої героїні стала в нагоді для допомоги іншим.

02:44-03:11 Синхрон: На початку повномасштабного вторгнення сформувалась така типу психологічна кімната. Там було декілька психологів, в нас на це було виділено два кабінети в одному в нас є усі наші психологи, а в іншому вже проходить спілкування з людиною. Зазвичай, люди зверталися за допомогою. Коли я була на вокзалі, то до мене підходили люди, вони просто зверталися за допомогою. Казали, звідки вони прибули та що їм потрібно. Я проводила їх до резерву, там вже в ході спілкування ми з'ясовували чи потрібна розмова з психологом.

03:12-03:25 Ведучий: Люди зверталися з різноманітними проблемами. Переважно це почуття страху та тривожні думки. Самостійно з цим впоратись складно, тому волонтерка ініціювала консультації зі спеціалістами.

03:26-04:37 Синхрон: Я намагалася зближуватися з людиною, щоб вона вбачала в мені підтримку. Потрібні були такі, довірливі відносини, адже я допомагаю, а отже маю бути на певний час близькою. В мене були такі відносини з Катєю її чоловіком Денисом та мамою Каті – Ольгою. Вони приїхали з Степногірську, виїхали в трьох, в них були з собою лише документи, їх будинок був розбомблений. В Запоріжжі вони були всього два місяці, тимчасово мешкали в нашому гуртожитку. В Каті був сильний страх, вона тоді не могла звикнути до нового життя, і психологи допомагали звикнути до нового. З цією родиною я спілкувалася кожен день, потім вони вирішили переїхати до Івано-Франківську. Зараз в них там є робота, знайшли житло, тобто звикли вже трішки, облаштувалися в новому місті. Для мене вони стали особливими, бо я теж ділилася з ними і своїм життєвим досвідом.

04:38-05:28 Ведучий: Через те, що люди із Запоріжжя їхали далі, то вони потребували психологічної допомоги в інших містах, тому Наталя долучилась до пошуку таких фахівців у Дніпрі, Львові та інших містах України. Через постійну комунікацію та обговорення поточної ситуації з іншими волонтерами, наша героїня організувала співпрацю із Львівським вокзалом, куди прибували переміщені особи. Також психологи-волонтери з'явилися і у Дніпрі. Там із евакуйованими працювали психологині із Запоріжжя Анна та Вікторія. Вони одразу надавали першу психологічну допомогу, яка була спрямована на оперативну розмову, після стресових пережитих подій.

05:29-06:01 Синхрон: Здійснювати було не складно, адже ми мали контакти деяких волонтерів з Дніпра, які теж працювали на вокзалі. Ми писали їм, пропонували залучити наших психологів, вони погоджувалась. Так от, сам процес цього залучення відбувався за дуже простою схемою, зв'язались з волонтерами, запропонували психологів, вони погоджувались, ми відправляли наших, і там вже люди також отримували типу таких міні-консультацій, як у нас.

06:02-06:44 Ведучий: Наталя дуже мотивована. Розуміючи, що їй бракує знань і вмінь, вона активно займається самоосвітою, щоб більш якісно надавати допомогу переселенцям. Так, Наталя - не професійний психолог, але як важливо розуміти, що варто сказати людині під час першої зустрічі на вокзалі, як себе поводити, чим допомогти, аби людина з травматичним досвідом відчула себе у безпеці. Саме тому Наталя шукає різноманітні онлайн-курси, тренінги, аби здобути нові корисні знання.

06:44-07:13 Синхрон: Проходила онлайн-курси з психології, купувала їх у психологів різних. Пройшла курс з «Основ гештальт психології», вже проходила теж курс з «Психології військового часу». Ці курси проходили онлайн від платформи «Start Today». Це я роблю теж для консультування. Зрозуміло що я не професійний психолог, але вже моду допомогти людині, надати їй певні вправи для того, щоб зменшити вплив тієї чи іншої травми. Всі травматичні події, які напряду пов'язані з війною залишаються з людиною назавжди, можна тільки зменшити вплив цих травм.

07:14-08:04 Ведучий: Ініціативність Наталії виявляється не тільки в наданні психологічної допомоги, вона стала учасницею ще одного проекту. Після повномасштабного вторгнення Укрзалізниця для переселенців-залізничників створила «Залізне містечко». Це вагони, які спеціально облаштували для колег, які виїхали з окупації. Наталя приносила туди одяг та постіль, залучала до цієї ініціативи інших колег. З часом активісти звернули увагу на порожню будівлю, в якій до розформування розташовувався один із підрозділів Укрзалізниці. Цей об'єкт відремонтували і він став частиною містечка для переселенців.

08:05-08:48 Синхрон: Вагони перелаштували ще в середині, ми робили з купе, щось типу кімнати, тобто ми розламували стінку між купе, щоб розширити місце. Наші майстри сконструювали невеличкі такі шафи туди. Ще під час його створення займалися ремонтом будівлі, підлаштовували її під кухню, теж там зробили ванну кімнату. Кухня теж облаштована необхідним, там є всі меблі, стіл, плита електрична. Воно діюче, там живуть люди, користуються всім. Там живуть проповідники з Маріуполя, теж ж є одна бригада з Миколаєва, вони евакуйовувались ще на початку.

08:49-09:11 Ведучий: Наталя тримала зв'язок з тими, хто мешкав в «Залізному містечку». До речі, мешкати в ньому можна було стільки, скільки потрібно було людині. Наша героїня допомогла провідникам влаштуватися до поїздних бригад. З того часу вона згадує свою колегу Антоніну, яка зараз знаходиться в Німеччині.

09:12-09:43 Синхрон: Моя колега Тоня мешкала раніше в залізному містечку, зараз вона за кордоном, бо вирішила, що все ж таки там буде безпечніше на час війни. З нею я постійно спілкувалася, заходила до неї в містечко, вона проходила терапію з нашим психологом Вікторією. У Тоні була підвищена тривожність, ми порадили їй продовжувати терапію з лікарем-психіатром, адже підвищена тривожність може бути причиною такого захворювання як тривожний розлад, а він вже може і притягнути депресію.

09:44-10:29 Ведучий: На початку повномасштабного вторгнення, Наталя облаштовувала кімнати для переселенців на вокзалі. Облаштування зайняло не багато часу, адже волонтерці потрібно було діяти швидко, для того щоб надати людям більш комфортні умови. Вони знаходились на другому поверсі будівлі вокзалу. Це були порожні кабінети, в яких вже була частина меблів. Наша героїня зі своїми однодумцями додали ще туди ліжка та тумбочки. Ці кімнати були створені для тимчасового перебування, щоб українці могла дочекатися свого евакуаційного потягу.

10:30-11:16 Синхрон: Були випадки коли люди там залишалися буквально на декілька днів, а потім вже інші волонтери пропонували їм місце в гуртожитку. Люди в цих кімнатах теж отримували гуманітарні набори, вони також і одяг отримували, якщо їм це потрібно. Ну і оскільки на початку вторгнення на вокзалі були медики, то в цих кімнатах ще й можна було отримати допомогу від них. В березні ще на початку вторгнення, на вокзалі була величезна кількість людей, вони там і ночували, і сиділи, хто як. Ми пропонували деяким піднятися до кімнат, до ранку перебути там, адже це важко висидіти, зручностей ніяких.

11:17-12:11 Ведучий: Волонтери – особливі люди надзвичайної сили й стійкості. Переконана, що не всі прибулі евакуйовані з окупованих міст і сіл пам'ятають імена тих, хто першими їх зустрів біля потягів. Навряд чи налякані й зневірені українці згадають обличчя тих людей, які провели у безпечне місце, надали продуктивні набори чи посадили на наступний потяг. Але завдяки таким жінкам і чоловікам люди не опиняються сам-на-сам зі своєю бідою, їм є до кого звернутися, на кого спертися. Завдяки таким волонтерам тримається український тил. Ви слухали програму «Залізний волонтер», з вами була Анастасія Лиховоз. Зустрінемося в наступних випусках.

12:12-12:20 Заставка

Четвертий випуск

00:00-00:08 Заставка

00:09-00:38 Ведучий: Добрий день! Ви слухаєте четвертий випуск програми «Залізний волонтер», з вами Анастасія Лиховоз. В сьогоднішній волонтерство є суспільним феноменом, адже це потужний інструмент допомоги. Ефективність волонтерської діяльності – це мотивація тих, хто активно

підтримує вразливі категорії населення. Волонтерство ґрунтується на альтруїзмі, милосерді, чуйності та ініціативності.

00:39-00:41 Перебивка

00:42-01:44 Ведучий: Наша героїня Жанна Хурсей. Історія її волонтерства розпочалась в 2014 році та продовжується зараз. Жанна працює інструктором на залізниці, свою професію вона дуже цінує, адже батько нашої героїні також працював на залізниці. Про таку роботу Жанна мріяла з дитинства, зараз вона з задоволенням виконує свої обов'язки. Найбільше в роботі Жанні подобаються супроводжувати поїзні бригади. Саме під час таких поїздок наша героїня знаходила власне заспокоєння. Також дуже цінною є комунікація з колегами. Між собою вони діляться досвідом, обговорюють нюанси своєї роботи. В 2014 році Жанна почала волонтерити, вона приєдналась до своєї давньої подруги, та почала разом з нею допомагати її чоловіку військовому.

01:45-02:14 Синхрон: Зі своєю подругою відправляли їжу до її чоловіка та його бійців. Теж, коли його відпускали ми передавали через нього великі коробки для них. Спочатку самі збирали, клали туди концерви, галети, горіхи це чітко пам'ятаю, бо цього найбільше просили тоді. Потім разом з тими жінками збирали, все купували самі. Власне це все для військових що я робила, ще постійно допомогла подрузі, збирати гроші, для потреб військових.

02:15-02:57 Ведучий: Наша героїня почала займатись евакуацією людей ще в 2014 році. Також Жанна привозила гуманітарну допомогу. В той час вона постійно думала про людей, які мешкають в Луганській та Донецькій областях. Вона об'єднувалась з волонтерами для збору коштів, щоб самостійно купити продукти та роздати людям. Жанна співпрацювала з запорізькими волонтерами, а також в той час мала співпрацю з волонтерами-залізничниками з Дніпра. З ними Жанна так само займалась евакуацією та видачею гуманітарної допомоги.

02:58-03:33 Синхрон: Гуманітарку давала, це так би мовити, умовно. В тих роках, я не від яких організацій її не отримувала. З ким їздили, з тим купували продукти самі, клали в коробки або пакети, це вже як виходило. Продуктів було мало, такі більш сухі, щоб можна було не готувати, а так з'їсти. В нас мало було на один раз таких наборів, далі ми постійно щось туди додавали. Якщо людина не хотіла їхати, а ми вже їх знаємо, то возили гуманітарку, питали що можна ще вам привезти, хтось сам просив щось їм привезти.

03:34-04:38 Ведучий: Перші поїздки волонтерки були в Донецьку область, Жанна вирушала з волонтерами, які вже мали певний досвід поїздок на небезпечні території. До своєї першої поїздки волонтерка старанно готувалась, налаштовувалась морально та самостійно вивчала, як можна надати людині домедичну допомогу. Також рятуючи людей з Донбасу, наша героїня не забувала про домашніх тварин. Якщо люди мали тварин, Жанна з іншими волонтерами, на прохання людей, евакуйовувала їх улюбленців. Жанна пам'ятає, як в перших поїздках не вистачало забезпечення. Волонтерка намагалась разом з іншими волонтерами шукати джерела фінансування, для того, щоб купити нові автомобілі для евакуації, а також для покупки продуктів мешканцям Донецької та Луганської областей. З початку поїздок Жанна згадує, як евакуйовувала двох людей.

04:39-05:37 Синхрон: В нас був один автомобіль легковий, це було вперше, хоча я думала, що може машин побільше буде, але це все з'явилося згодом. Нас поїхало всього 2 людини, а вже в наступні рази їхали по 5 осіб, та й машин було побільше. Складнощі були в поїздках, це не вистачало забезпечення, ще погано орієнтувалися в місцевості. Їхала з Сашею, який до цього мав пару поїздок в Луганську область. Вдалося тоді начебто двох вивезти, це пенсіонери, в нас не вистачало місця в машині, та й не могли більше людей узяти. Більше запам'яталось в поїздках в Луганську область, ми не потрапляли під обстріли, зате чули, переважно в селах, як обстрілюють сусідні села. Дуже гучне було відлуння, ми питали в мешканців, того що думали йде обстріл території, де ми знаходились.

05:38-06:20 Ведучий: Під час повномасштабного вторгнення наша героїня також займалась евакуацією. Вона допомагала людям із Сумської та Донецької областей. Жанна займалась евакуацією, бо вважала її необхідною для порятунку тих, хто опинився в небезпеці. Волонтери по можливості брали з собою речі, які могли знадобитись українцям під час евакуації. Жанна сама неодноразово потрапляла в небезпечні ситуації, оскільки міста обстрілювались. Інколи доводилось перечікувати ракетні атаки, проте не завжди це вдавалось.

06:21-06:53 Синхрон: В евакуаційних колонах їхали, навіть під обстріл потрапляли три рази, коли виїзжали. З машин не виходили, ми якщо не рухались, а були веж в колоні то іноді просто пригинались, перечікували. Було таке, що намагалися проскочити, на великій швидкості їхали. Ті, кого вивозили усіляко реагували, хтось плакав, хтось ні. В машині в нас була їжа та вода, одразу дати, того що багато хто просто не їв тижнями.

06:54-07:27 Ведучий: Ще Жанна пам'ятає свою останню поїздку, яка була до Гуляйполя. Через робочі обставини наша героїня тимчасово працювала інструктором на залізниці в Дніпрі. Там вона продовжувала своє волонтерство, разом з такими ж волонтерами-залізничниками надавала допомогу переселенцям. Після повернення до Запоріжжя влітку минулого року, Жанна разом зі своїми колегами вирушила евакуювати людей із Запорізької області.

07:28-08:16 Синхрон: Остання поїздка в мене була в червні. Поїхала до Гуляйполя, ми приїхали в той момент, коли там був обстріл, вивозили жінку з її сином. З усього будинку залишилось усього четверо людей, запропонували виїхати усім, але вони відмовились, погодилась ця жінка. Коли їхали, то розмовляли з нею, вона розказувала про те, що вони пережили, як вони бігали по підвалам, вони ще були в сусідніх будинках, там теж ховались. На початку вони поїхали в дім до сестри, думали, що там буде безпечніше, але в той будинок був приліт, та її сестра загинула. Після цього вони повернулись до себе, ховались там з сусідами. Знаю, що вони залишились в Запоріжжі.

08:17-08:45 Ведучий: З початком 2023 року наша героїня припинила свої поїздки, через погіршення стану здоров'я. Жанна перенесла операцію на шлунок, їй потрібно було дотримуватися спеціальної дієти та бути під лікарським наглядом. Через певний час Жанна повернулась до роботи та продовжувала волонтерити, допомагаючи переселенцям. Зараз вона відчуває себе значно краще.

08:46-09:27 Синхрон: Якщо порівнювати, мій початок і те що було от зараз, то мені здається, що з роками з'являється досвід. З часом покращуються зв'язки з іншими, ти набуваєш нових знайомств з волонтерами, при цьому це бувають різні сфери, тепер в мене є контакти польських та німецьких волонтерів, навіть є наші, які волонтерять там. З'являється можливість змінювати навіть ті ж самі машини. В перших поїздках була на стресі, а вже згодом я розуміла, як діяти. В повномасштабному вже знала що може бути. Війна це постійна напруга та несподіванка, до цього ніхто не може бути готовим.

09:28-09:59 Ведучий: Також під час повномасштабного вторгнення наша героїня знайшла нове хобі, яке монетизувала, а кошти направляла іншим волонтерам, щоб вони допомагали тим, хто цього потребує. Жанна почала займатися виготовленням декоративних свічок. Вона створила власний інстаграм-магазин, вже півроку наша героїня поєднує основну роботу зі своїм хобі. Тепер Жанна знову планує допомогати військовим.

10:00-10:31 Синхрон: Мені цей процес подобається, я можу відключитись від всього, просто бути в моменті. Нещодавно почала займатись свічками, час не завжди є, коли змога, тоді роблю. Створила магазин в інстаграмі зі свічками, таку ідею підказала моя колега. Деякі свічки вирішила подарувати переселенцям, просто для радощів, вони ж декоративні, кожна має якусь свою особливу форму. Тепер думаю зайнятися виготовленням окопних свічок, на прохання подруги.

10:32-11:03 Ведучий: Волонтерство це те, чого зараз потребує українське суспільство, а волонтери сумлінно закривають цю потребу. Волонтери продовжують активно діяти та працювати на користь кожного, кому потрібна допомога. Волонтери працюють тут і зараз, забуваючи про власні інтереси і проблеми. Ви слухали програму «Залізний волонтер», з вами була Анастасія Лиховоз. Почуємося в наступному випуску.

11:04-11:12:Заставка

П'ятий випуск

00:00-00:08 Заставка

00:09-00:27 Ведучий: Добрий день! З вами Анастасія Лиховоз, ви слухаєте п'ятий епізод проекту «Залізний волонтер», в якому ми розповідаємо про волонтерів на залізниці. Сьогодні наша героїня Руслана Соннікова - волонтерка, яка займалась евакуацією людей з інвалідністю.

00:28-00:31 Перебивка

00:32-01:01 Ведучий: Руслана працює на залізниці не так давно, наразі її досвід – це чотири роки на посаді техніка поїзних бригад в Запорізькому резерві. Вона працює з графіками провідників щодо поїздки в певне місце, комунікує з керівництвом «Укрзалізниці» в Києві про роботу провідників та начальників потягу. На початку повномасштабного вторгнення Руслана знаходилась у Харкові, там вона проходила навчання від «Укрзалізниці» щодо роботи з новими зразками документів.

01:02-01:47 Синхрон: Збиралась одразу додому, але в перший день не вдалось виїхати, і я пробула в Харкові ще чотири дні. Обстріли були напочатку сильними, особливо постраждав той район, де я тимчасово знімала квартиру. Звідти до метро було довго бігти, ховались в підвалі будинку. Приїхала додому в Запоріжжя, повернулась до роботи, а в мене в голові залишилась картина підвалу. Часто думала, що я виїхала, а люди там залишились і потребують допомоги. Я приїхала додому, а вони приїжджають фактично в пустоту. Через це в мене виникало бажання волонтерити.

01:48-02:21 Ведучий: Потрапивши до Запоріжжя, наша героїня почала облаштовувати дитячу кімнату. Вона знаходилась на третьому поверсі у будівлі резерву, для цього було виділено актову залу, адже вона має більший простір ніж інші кабінети. Для створення такого майданчику наша героїня почала залучати своїх колег. Руслана намагалась підняти дітям настрій та постійно пригощала смаколиками. Також у кімнаті були задіяні працівниці резерву, які слідкували за малечою та гралися з ними.

02:22-03:38 Синхрон: Іграшки туди так само приносили і працівники залізниці, і люди які мешкали поруч, просто приносили нам іграшки, як допомогу для переселенців, а ми вже їх відносили в кімнату. В нас там були стільці, їх приносили з пустих кабінетів в депо. Теж ми купили туди спеціально дитячі килими, для маленьких діток, щоб вони могли там нормально повзати, гратися. В нашому технічному класі був екран з проектором, його ми принесли з технічного класу, для того, щоб можна було щось транслювати, розважальне для діток, зазвичай це були мультики. Переселенці там могли проводити час, тобто вони могли там бути, для того, щоб хоча би трошки відволікти дитину. І ця кімната в нас була такою активною, робочою до липня 22 року там постійно були діти різного віку. І в цій кімнаті теж були задіяні, як волонтери так і психологи.

03:39-04:09 Ведучий: Руслана продовжувала опікуватись маленькими українцями та формувала і видавала спеціальні дитячі набори. Спочатку дитячі набори одноразово видавала Укрзалізниця, після цього наша героїня проявила ініціативність надалі допомагати дітям та їх батькам. Для цього Руслана об'єдналася з працівниками Запорізької профспілки залізничників. Наповнення наборів кожного разу було індивідуальним, для певної вікової категорії.

03:39-04:09 Ведучий: Руслана продовжувала опікуватись маленькими українцями та формувала і видавала спеціальні дитячі набори. Спочатку дитячі набори одноразово видавала Укрзалізниця, після цього наша героїня проявила ініціативність надалі допомагати дітям та їх батькам. Для цього Руслана об'єдналася з працівниками Запорізької профспілки залізничників. Наповнення наборів кожного разу було індивідуальним, для певної вікової категорії.

04:10-04:43 Синхрон: Орієнтувалися на прохання людей, просили основні речі, їх отримували в гуманітарках. Ще до нас приїжджала спеціальна дитяча гуманітарка з одягом на дітей. Був одяг для немовлят і для діток від трьох років. Не завжди вміст був однаковий, залежало ще від віку дитини. Якщо це малюк, давали батькам набори, які як раз розраховані на таких. Більш старші мали щось розважальне. Клади туди іграшки, солодощі, канцелярію.

04:44-05:17 Ведучий: Руслана також допомогала дітям залізничників, які загинули. Вона намагалась надати психологічну допомогу, займалась забезпеченням фінансової допомоги від Укрзалізниці. Родичам загиблих треба було виконати певний алгоритм, щоб зібрати відповідну документацію, тому вони потребували допомоги, щоб пройти цей шлях. Також вона допомога із зверненням до відповідних інстанцій в межах Запорізької філії, оголошувала добровільний збір фінансів від інших працівників залізниці.

05:18-06:19 Ведучий: В нас взагалі до цього багато хто був залучений, допомогу отримували ті в кого загинув хтось один з батьків або теж двоє батьків загинули. Якщо в когось були родичі, то там було простіше допомогти, тому що в дитини ще є основна підтримка, родичі можуть оформити опікунство. Ми на перші декілька днів давали дітям підтримку, їжу, все необхідне. Намагались допомогти фінансово, самостійно збирали гроші, для родичів, давали речі дитячі, все необхідне. Можна ще було оформити виплати від підприємства. Були на зв'язку з такими родинами, саме дитину намагались підтримувати, відволікати, розважати. Займалась цим, щоб діти не впадали ще в сильніший негатив.

06:20-07:16 Ведучий: У квітні волонтерка почала евакуйовувати людей з інвалідністю. Поїздки відбувалися до прифронтових територій, які не були окуповані. Руслана почала займатися евакуацією людей з інвалідністю, через свою власну життєву ситуацію. Тітка нашої героїні має третю групу інвалідності, разом із своєю донькою жінка потрапила до Польщі, де мешкає і донині. Розуміючи складність евакуації, волонтерка прийшла на допомогу іншим. Переважно поїздки нашої героїні були до Харкова. За декілька поїздок з міста Руслани вдалося евакуйовувати чотири людини з інвалідністю. Автомобіль для евакуації, волонтерці та її команді надало Запорізьке керівництво залізниці. З перших поїздок Руслана згадує, як евакуйовували Олесю з Харкова.

07:17-08:15 Синхрон: Ми евакуйовували жінку Олесю, в неї глухота була, вони з чоловіком, збирались виїхати, але чоловік в середні березня повернувся на роботу, не хотів її покидати, бо війна та є складнощі з влаштуванням. Знаю, як складно виїхати з небезпеки такий людині. Їхала до Харкова, тому що пам'ятала ще ті обстріли, які були. З початку син Лесі, був з нею вдома, а потім він виїхав зі своєю родиною. Пропонував батькам виїхати, але Олександр відмовився тоді. Оскільки ми їхали з Харкова,

то проходили тільки українські блокпости. В Запоріжжі, Олександр прийняв рішення все ж таки поїхати до сина.

08:16-08:21 Ведучий: А ще був Віталій із Харкова, якого Руслана евакуювала до Запоріжжя.

08:22-10:06 Синхрон: Ми шукали людей самостійно, на евакуацію запитів не отримували, але намагались питати в працівників харківської залізниці, в нас була надія, що вони можливо знають когось, так і вийшло, що вони підказали нам, як доїхати до Віталія. У нього розсіяний склероз, йому 67 років, а його дружині Євгенії 63 роки. Вони хотіли виїхати, бо у Віталія були сильні болі в ногах, в нього боліла голова, він дуже реагував на шум, а особливо на вибухи. В Євгенії, це дружина Віталія було бажання виїхати, продовжувати лікування в більш безпечних умовах. В Харкові навіть ліки було складно знайти в березні-квітні. Ми намагались дуже обережно вивести Віталія з під'їзду, йому було складно йти. В процесі поїздки йому також було погано, це стосувалась головного болю, давали ліки, звичайне знеболююче. Ще три дні вони пробули в Запоріжжі, Віталію треба було відпочити від складної для нього дороги. На цей період їм дали кімнату в гуртожитку. Після вони поїхали до Житомиру, їх перевозила наша волонтерка, Альона теж з залізниці. Там вони облаштувались, знайшли лікарів, тримали постійний зв'язок з Альоною, а я вже дзвонила їм через неї.

10:07-10:41 Ведучий: Волонтери це ті, хто діє за покликом свого серця. Вони надають різнобічну допомогу та підтримку. Об'єднуються та спрямовують свої зусилля для того, щоб допомогти врятуватися та адаптуватися до нових реалій життя. Історії наших героїнь демонструють відданість, емпатію та підтримку, завдяки чому наші люди мають сили будувати своє життя наново. Ви слухали останній випуск програми «Залізний волонтер», з вами була Анастасія Лиховоз. Почуємося в наступних проєктах.

10:42-10:47 Заставка

ДОДАТОК Б

СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Інтернет-матеріали:

1. Замітка. На факультеті соціальної педагогіки та психології ЗНУ провели ділову групу зі студентами першокурсниками. Сайт Запорізького національного університету. 07.06.2021. URL: https://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=54458&lang=ukr&news_code=na-fakulteti-sotsialnoyi-pedagogiki-ta-psikhologiyi-znu-proveli-dilo-gruzi-studentami-pershokursnikami
2. Інтерв'ю. Проект «Історії успіхів випускників ЗНУ»: докторка наук, професорка, громадська діячка, авторка телевізійних проєктів, вихованка філологічного факультету Інна Пенчук (Ленчук). Сайт Запорізького національного університету 30.06.2021. URL: https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=54610&lang=ukr&news_code=pro--kt-----storiyi-uspikhiv-vipusknikiv-znu----doktorka-nauk--profesorka--gromadska-diyachka--avtorka-televizijnikh-pro--ktiv--vikhovanka-filologichnogo-fakultetu---nna-penchuk--lenchuk-
3. Інтерв'ю. Проект «Історії успіхів випускників ЗНУ»: вихованка філологічного факультету, кандидатка філологічних наук, викладачка Світлана Панченко (Дементій). Сайт Запорізького національного університету 08.07.2021. URL: https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=54685&lang=ukr&news_code=pro--kt-----storiyi-uspikhiv-vipusknikiv-znu----vikhovanka-filologichnogo-fakultetu--kandidatka-filologichnikh-nauk--vikladachka-svitlana-panchenko--dementi
4. Замітка. Користь здорового харчування. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 15.04.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28110>
5. Замітка. Спорт в нашому житті Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 15.04.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28113>
6. Замітка. Психологічний стан людини під час війни. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 10.06.2022 URL: <http://universe.zp.ua/?p=28433>
7. Огляд. Як війна змінила життя людей. Молодіжне інтернет-радіо «Universe» 10.06.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28439>
8. Добірка. Українські пісні які вийшли під час війни. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 09.06.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28421>
9. Добірка. Українські серіали, які варто подивитись, Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 09.06.2022. URL: <http://universe.zp.ua/?p=28442>
10. Добірка. Сучасні українські пісні про війну. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 05.06.2023. URL: <https://universe.zp.ua/28898-2/>
11. Добірка. Цікаві факти про виникнення української мови. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 05.06.2023. URL: <https://universe.zp.ua/cikavi-fakti-pro-viniknennja-ukrainskoi-movi/>
12. Добірка. Топ 5 українських фільмів, які вийшли під час повномасштабної війни. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 05.06.2023. URL: <https://universe.zp.ua/top-10-ukrainskih-filmiv-jaki-vijshli-pid-chas-povnomasshtabnoi-vijni/>
13. Добірка. Топ 15 фактів про волонтерство. Молодіжне інтернет-радіо «Universe» 14.11.2023. URL: <https://universe.zp.ua/top-15-faktiv-pro-volonterstvo/>
14. Стаття. Волонтерство в сучасній Україні. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 14.11.2023. URL: <https://universe.zp.ua/volonterstvo-v-suchasnij-ukraini/>
15. Стаття. Психологія волонтерства. Молодіжне Інтернет -радіо «Universe». 14.11.2023. URL: <https://universe.zp.ua/psihologija-volonterstva/>

16. Добірка. Топ 10 фільмів про волонтерство. Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 14.11.2023. URL: <https://universe.zp.ua/top-10-filmiv-pro-volonterstvo/>
17. Стаття. Як виникло волонтерство? Молодіжне інтернет-радіо «Unierse». 14.11.2023. URL: <https://universe.zp.ua/jak-viniklo-volonterstvo/>

Радіоматеріали

18. Рубрика «Музика» Молодіжне інтернет-радіо «Universe». 10.08.2021. URL : https://drive.google.com/file/d/1mZ8h05-CQXraAfKSCbyLc_jWM8tsRsFy/view?usp=drivesdk
19. Нарис. Подкаст «Залізний волонтер». Епізод 1. Spotify. 28.02.2024. URL: <https://open.spotify.com/episode/7dcbU9nJPnypfEEEXcEeqjo?si=-zu05qeySSSO3MVkuMpgGQ>
20. Нарис. Подкаст «Залізний волонтер». Епізод 2. Spotify. 25.03.2024. URL: <https://open.spotify.com/episode/4iWP022wg9Jv2Jy44wYYVi?si=TtU0VkkdTis9IYCRnjfd9Q>
21. Нарис. Подкаст «Залізний волонтер». Епізод 3. Spotify. 10.04.2024. URL: <https://open.spotify.com/episode/2c3F7wu5ZM0xzwlEerEdnJ?si=FAJYKjoRTmyh76qWzIAZA>
22. Нарис. Подкаст «Залізний волонтер». Епізод 4. Spotify. 19.04.2024. URL: <https://open.spotify.com/episode/3zVyKBEx4L6vvzjVOXdsB0?si=EuENB2xlQim9ZcsVfc-UwA>
23. Нарис. Подкаст «Залізний волонтер». Епізод 5. Spotify. 01.05.2024. URL: <https://open.spotify.com/episode/0QAuE3XQKuUXX82tQDQ4Cg?si=21D0UKXwQpS6uduZDNVCIQ>

ДОДАТОК В НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ, СЕРТИФІКАТИ

Лиховоз А. Тема волонтерства в українських радіопроєктах. *Інформаційний спротив ворожим наративам засобами мікромедіа в умовах російсько-української війни* : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [відповідальний редактор В. А. Ковпак]. (27-28 листопада, 2023 рік) Запоріжжя, 2023. С. 74-77.

Рисунок В.1 – Сертифікат про участь в міжнародній конференції

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Лиховоз Анастасія Олександрівна студентка 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики, спеціальність «Журналістика», адреса електронної пошти lihovoznasta@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Тема волонтерства в українських радіопроєктах» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____

Лиховоз А. О.

Дата _____ Підпис _____

Любченко Ю. В.

ABSTRACT

The Bachelor's paper is dedicated to the analysis of topics of volunteering in Ukrainian podcasting.

The object of the work is modern podcasts about Ukrainian volunteering. The subject of the approaches to covering the topic of wartime volunteerism in podcasts.

The main aim of the paper consists in to create a series of podcasts about volunteering during the war based on the history of volunteers of the Zaporizhia Railway. It determined the accomplishment of such objectives as:

- identify and describe the main features of volunteering, outline the directions of volunteering during the war;
- present and analyze the main characteristics of podcasts about volunteering;
- create a cycle of author podcasts on the topic of volunteering.

The creative project is a series of podcasts about volunteering during the war. The podcast cycle consists of five materials, which depict, through the experience of volunteers, the provision of multifaceted assistance. The timing of the releases is from 10 to 15 minutes. The podcast uses the storytelling format, each episode is the story of a volunteer from the Zaporizhia Railway. The implemented project highlights social activity during the war and demonstrates volunteering as one of the most important activities.

Key-words: volunteer, volunteering, social work, aid, full-scale invasion, war.